

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sara jevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Naša šola

Skoro neopažena je šla mimo naše javno-
sti vest, da se je lani v republiki Uruguay otvo-
rila državna ljudska šola za ondi naseljene
Slovence s slovenskim učnim jezikom. Zastop-
nik oblasti je ob tej slovesni priliki imel govor,
v katerem je poudarjal, kako rada je uruguaj-
ska država zgradila šolo, v kateri se bodo
mogli izobraževati v svojem jeziku in duhu
otroci globoko omikanega slovenskega naroda.
Nekaj posebnega je, da je ta slovenski pro-
svetni zavod ustanovljen od tuje, latinske dr-
žave. Zasebni slovenski učni zavodi pa obsto-
jajo danes po vsem svetu od skrajnega Zapada
do daljnega Vzhoda, kjer imamo slovenske
naseljence ob reki Sungari. Jezik, v katerem
so se začele pisati knjige že pred štiristo leti,
je danes znan in uvažen med vsemi kultur-
nimi narodi; proizvodi našega duha od Pre-
šerna do Cankarja pa so zaznamovani na čast-
nem mestu med proizvodi človeštva na vseh
poljih umstvenega napredka in lepih umetno-
sti. Kakor naš književni jezik je tudi slovenska
ljudska šola plod našega lastnega prizadeva-
nja in narodne zavesti.

Začetki slovenske ljudske šole segajo že
stopenindvajset let nazaj. Ljudsko šolstvo, ki
ga je prinesla doba prosvetljenstva tudi k nam,
je bilo izpočetka seveda nemško, toda že Blaž
Kumerdej je delal na to, da se ljudstvu poda-
jajo osnovni pojmi omike v materinem jeziku.
Francoska okupacija pomeni potem popolno
zmago narodnega načela tudi v našem šolstvu
in Valentin Vodnik si je zaslužil nesmrtno ime
s prvo ljudskošolsko knjigo v slovenskem je-
ziku. Ta dvig narodnega duha je bil preveč
nagel in premalo osnovan v dejanskem stanju
ljudske zavesti, da bi mogel dolgo trajati, ven-
dar pa je bil ta zagon malega kroga slovenskih
prosvetljenčev tako silen, da tudi poznejši av-
strijski »ilirski gubernium« ni mogel več iti
čisto mimo naravne zahteve in potrebe po po-
uku ljudstva v narodnem jeziku. Ker je bila
Cerkev takrat nadzornica vsega ljudskošolskega
pouka, je le-ta na deželi dejansko že pred
sto leti bil slovenski, zakaj naša Cerkev je bila
vedno narodna, v srce in bit slovenskega ljud-
stva vsidrana in po svojih služabnikih iz nje
izrasla: zato je odnekad gojila in vsakokrat,
kadar je bilo treba, tudi branila naravne in
nравstvene vrednote slovenskega ljudstva. Na-
sprotno pa opazimo v teh časih počasnega nar-
odnega preporoda Slovencev, kako so rene-
gati iz sloja našega napolizobraženstva skušali
zavirati razvoj naše narodne zavesti in kako so
šli celo tako daleč v tej svoji hlapčevski ra-
botti, da so hujše preganjali slovenski narodni
dvig nego cesarsko-kraljeva nemška vlada sa-
ma! Ne samo žalostno, ampak tudi komično je,
če čitamo, kako je večkrat iz razlogov zdrave
praktične pameti avstrijska školska vlad-
na birokracija morala jemati v zaščito sloven-
ski ljudskošolski pouk pred pregoretimi na-
padi slovenskih nemških učiteljstev, bolj ce-
sarskih nego cesar sam! In če nismo dobili po-
polnoma slovenske srednje šole, dokler je ni
ustanovil škof Anton Bonaventura Jeglič, je
to po velikem delu zasluga raznih Deschma-
nov, Schweglov, Orngrov, Westeneckov in njim
podobnih renegatov in nezavednih »intelligen-
tov«, ki so tuje vedno bolj spoštovali nego do-
mače.

Od leta 1869. dalje je naša ljudska šola
tudi zakonito postala čisto slovenska, ko mno-
go večji narodi ko mi, ki so islo tako živeli pod
tujim gospodstvom, ne samo niso še imeli
svoje šole, ampak niti književnega jezika ne!
Slovenska ljudska šola ni tuji dar slovenske-
mu narodu, ampak svojina, ki si jo je izvoje-
val sam po svojih najboljših sinovih (v prvi
vrsti stoji tu Slomšek s svojo nedeljsko šolo
kot predhodnico moderne slovenske narodne
šole), ki kot pravi izobraženci niso pozabili
svojega izvora v slovenskem ljudstvu in so
ohranili v sebi njegovo vero, prav in osebitost.
Od tedaj naprej se je slovenska narodna šola
razvijala v par desetletjih tako, da je dohitela
celo stoletje in še več. Če bi se ne bil v
devetdesetih letih del slovenskega učiteljstva
po krivdi nekega klavirno pogretega svobodno-
miselstva zapletel v boj proti katoliškemu zna-
čaju slovenske kulture, ki ni bil samo popolno-
ma zama, ampak je obenem zavrl intenzivno
šolsko delo v duhu resničnega napredka so-
dobne, znanosti in srčne izomike, bi bila sloven-
ska šola dosegla enako visoko stopnjo ko
šola najbolj izomikanega naroda Evrope. Ne-
kaj let pred prevratom, ko je že bil zavel veter
novega idealizma in razpihaval megle praznega
meščanskega prosvetnjakarstva, se je šolsko
delo zopet zelo povzdignilo, šola je dobivala
čedalje bolj stik z ljudstvom na eni in novimi
duhovnimi toki našega stoletja na drugi strani,
in šola, oziroma učiteljstvo se je poglobljalo v
svoje strokovno delo, v pedagoške, modroslove-
ne, dušeslovne in socialne probleme časa z
izredno ljubeznijo in včutenjavanjem. Poleg tega
predvojno šolstvo ni imelo za seboj samo dobre
in trdne tradicije ter čisto naravnega postop-
nega razvoja, ampak se je skrbno varovalo
tudi vsakega prenapetega eksperimentiranja;
vrh tega je ljudska šola bila ljudska tudi v tem
oziru, da je od ljudstva bila zavisna, kar je
sicer učiteljstvo po svoji v tem oziru napačni
jožefinski vzgoji perhorresciralo, kar pa se je
izkazalo kot dobro in koristno, ker je ohranjalo
šolo in učiteljstvo sveže in je zadrževalo biro-
kratično okamenjevanje in pouradnjevanje.

Naša ljudska šola je obogatela našo na-

Razpoloženje v Ženevi

Henderson optimističen - Proglas češkoslovaških intelektualcev za razorožitev

Ženeva, 3. febr. Govor, s katerim je g. Hender-
son kot predsednik otvoril razorožitveno konferen-
co, je napravil na vse delegate silen vtisk. Iz Hen-
dersonovih izjav izhaja odseva znani optimizem angle-
škega bivšega zunanjega ministra. »Odklanjam celo
misel, naj bi delegati računali z možnostjo, da se
razorožitvena konferenca ponesreči,« je dejal Hen-
derson; »kajti posledic tega poloma si sploh ne
moremo predstavljati.« Po predsednikovem mnenju
bi se tekma v oboroževanju nadaljevala z vso silo.
Henderson je prepričan, da mora konferenca na
vsak način uspeti in v tem prepričanju je tudi od-
potoval iz Londona. Značilno za Hendersonov polo-
žaj je okolnost, da ga v krogih angleške delegacije
popolnoma ignorirajo. Kakor znano, je bil Hen-
derson določen za predsednika konference še v ča-
su laboristične MacDonaldove vlade, in po prihodu
konzervativcev na vlado je svetovni tisk pričel raz-
pravljati, ali naj Henderson sploh ostane predse-
dnik ali ne.

V Hendersonovi trditvi, da se z oboroževanjem
varnost še samo zmanjšuje, so nekateri videli pu-
šico proti francoski tezi, da gre razorožitvi pred-
nost pred varnostjo. Vse kaže, da se angleška dele-
gacija ne bo odkrito postavila proti francoski tezi;
to je razvidno že iz sestave delegacije same. Iz dele-
gacije je bil namreč izključen lord Cecil, navdu-
šen zagovornik Zveze narodov in razorožitve, ki se
po svojih idejah glede organizacije svetovnega miru
zelo približuje laboristom in francoskim sociali-
stom; on je tudi zagovarjal ženevski pakt iz leta
1924. Pri sestavi delegacije je prišla do veljave
premoč angleških konservativcev, ki v zadnjem ča-
su zagovarjajo sporazum s Francijo. Danes v Že-
nevi že računajo s tem, da bodo Angleži sicer od-
ločno nastopili za razorožitev, obenem pa bodo ta-
koj poudarili, da je Anglija znižala svoje oborožene
sile do skrajnosti in da se ne more odpovedati niti
enemu mornarju in niti eni ladji.

Henderson se ne čuti torej samo telesno osam-
ljenega, temveč od angleške delegacije ga ločijo
tudi njegovi širokopolezni mirovni načrti. Na po-
staji Victoria je še pred svojim odhodom iz Lon-
dona izjavil časnikarjem, da odhaja v Ženevo pri
vseh pesimističnih napovedih v Angliji in po svetu
poln optimizma; kajti gospodarski in finančni polo-
žaj je po vsem svetu takšen, da nujno zahteva raz-
orožitev. V drugi polovici februarja pripe semkaj
tudi sam MacDonald, da spregovori o potrebi raz-
orožitve.

»Journal des Nations«, ki je v tesnih zvezah z
Zvezo narodov, je v svojem pozdravu na delegate
iz vsega sveta izrazil željo, naj bi predstavniki
vseh narodov med svojim delom v Ženevi ne poza-
bili, da je svetovna vojna stala človeštvo 10 milijon-
ov mrtvih, 6 milijonov pobitih in 6 milijonov
sirot. List priobčuje že delj časa anketo o razoro-
žitvi med najodličnejšimi državniki in publicisti.
Znani italijanski zgodovinar Ferrero, ki je zbežal
pred fašisti in poučuje sedaj zgodovino na ženev-
skem vseučilišču, meni, da mora biti vsaka vojna
za katerikoli narod in tudi za zmagovalca strašen
polom. O tem se bodo tudi Japonci prepričali v naj-
krajšem času. Po njegovem mnenju je bila razoro-
žitvena konferenca nujno potrebna. Za danes se je
treba zadovoljiti z malim. Konferenca si bo lahko
šela v uspeh, ako širšo javnost pouči o resničnem
stanju oboroženih sil, ako se ji posreči skleniti tudi
samo začasn sporazum, da se oboroževanje omeji
in končno določiti najvišjo točko, — če tudi bi ta
bila visoka —, ki jo smejo doseči države pri oboro-
ževanju.

V Ženevi je zbudil pozornost proglas o potrebi
razorožitve, ki so ga izdali češkoslovaški kulturni
in javni delavci. Proglas pravi, da obstoji danes, ko
je že poteklo 14 let po zaključku svetovne vojne, ki
je stala človeštvo poleg milijonov življenj 12 tisoč
milijard češkoslovaških kron, zopet vojna nevarnost.
Današnje vojne so po svojem številu in moči večje
kakor pred vojno in oboroževanje stane 170 mili-
jard k.l. leto. Danes je razširjeno napačno mnenje,
da države s povečanjem oboroževanja, povečajo tu-
di svojo varnost. Toda oboroževanje spravlja svet v
čedalje večjo bedo, ogroža mir in vodi nujno v novo
vojno. Iz tega nastaja gospodarska negotovost in
radi tega tudi pada zaupanje v bodočnost. Češko-
slovaški intelektualci radi tega prosijo svojo vlado,
politične stranke in vse ljudi, da z vsemi silami de-
lajo za resnično razorožitev. V ta namen je potreb-
no: Izpremeniti sistem stalnih armad, opustiti voj-
no letalstvo in kemično vojno, vpeljati javno med-
narodno nadzorstvo za razoroževanje; treba je tudi
sporazumno nastopiti proti vsem, ki izjavljajo vojno.
Treba je tudi preprečiti poskus nekatere države,
da bi gospodarsko nadvladovala druge, kajti tudi go-
spodarska borba lahko dovede do vojne.

rodno kulturo. Skrbela je za čistost, pravilnost
in lepoto slovenskega jezika in vsajala deci
ljubezen do rodne zemlje in do pravov ter zgo-
dovine slovenskega ljudstva. Naša poezija,
naša povest, naša lepa beseda je v njej imela
svoje gojišče in slovenski rod je po njej spre-
jemal pobude za nadaljnji razvoj svoje kulture.
Po ljudskem berilu je spoznaval samega sebe,
svoje narodno bistvo, svojo junaško borbo za
obstoj, svoje podvige na polju umskega napredka
in dušne kulture. Ob tem je lahko slovenski
narod likal svoj značaj in se pripravljaj za
svojo samostojnost, za svoje enakopravno me-
sto v bodoči jugoslovanski državi, v kolu južnih

Poslovni načrt dela

Ženeva, 3. febr. tg. Danes dopoldne se je se-
stala poslovna komisija razorožitvene konference
in je pričakovati, da bo predloženi načrt prišel
že jutri popoldne na plenarno sejo. Poslovni načrt
predvideva izvolitev 14 podpredsednikov, ki bodo
skupno s predsednikom tvorili odbor, iz kate-
ga se bodo potem večinoma določali predsedniki po-
sameznih komisij. Take komisije se bodo določile
za vojaška, mornariška, zrakoplovna, proračunska
in politična vprašanja, ki bi dobila ime Commission
de la Conference in ki bi tudi obravnavala vsa
splošna, pozneje pa tudi vsa vprašanja splošnega
delavnega reda. V te komisije bodo poslali načel-
oma voditelje posameznih delegacij, dočim bo v
druge komisije vsaka delegacija poslala po enega
člana po lastni izvolitvi.

Medtem so se začeli tudi razgovori med glav-
nimi delegati. Sovjetski ljudski komisar Litvinov
bo danes popoldne sprejel nemškega poslanika Na-
dolnega, ki se je bil že včeraj zvečer sestel z ita-
lijanskim zunanjim ministrom Grandijem. V ruski
delegaciji se nahaja tudi Karl Radek, kateremu so
prvotno od ekli potno dovoljenje v Švico kot časni-
karju in bivšemu agitatorju. Pri vseh teh razgo-
vorih pa gre bolj za to, da se konferenca na zunaj
spravi v gladek tek, kakor pa za stvarne probleme.

Svrha konference

Ženeva, 3. febr. AA. Svaha razorožitvene kon-
ference je, kakor je navedel v otvoritvenem go-
voru Henderson, da izvede:

1. Stvarni načrt za občutno zmanjšanje in
omejitve vseh vrst oborožitve;

Potresna katastrofa na Kubi

Mesto Santiago porušeno - Tisoči mrtvih

Newyork, 3. februarja. tg. V mestu Santiago
na otoku Kubi je bil katastrofalen potres. Po za-
dnjih vesteh znaša število mrtvih in ranjenih 1500.
Tretjina mesta je v razvalinah. Najhujše je priza-
deto staro mesto, kjer večinoma stanujejo zamorci
v starih hišah z ozkimi krivimi ulicami. Najhujši
sunek je bil drugi, ki je presenetil prebivalce po-
noči. Nastala je huda panika, tako da so ljudje le
za silo oblečeni bežali na ulice, kjer jih je zade-
valo padajoče kamenje ruševih se zidov. Pokvar-
jena je bila tudi mestna elektrarna, tako da je
razsvetljeval nekatere dele mesta samo požar. Iz
glavnega mesta Havanne so poslali pomožne vlake
z zdravniki, strojniki in zdravniki.

Newyork, 3. febr. tg. Do popoldneva še ni bilo
mogoče pregledati škode, ki jo je napravil potres
v Santiagu in okolici, ker se potresni sunki še ve-
dno nadaljujejo. Danes dopoldne so našli pet no-
vih potresnih sunkov. Brzgojavne zveze so poškodo-

Vojaški upor v Ekvadorju

Pariz, 3. febr. AA. Iz Santiaga v republiki Čile
poročajo, da se je 1. t. m. uprla garnizija v mestu
Tulecan v Ekvadorju. Pri tem je prišlo do spopada
zvladnimi četami. V toku borbe je padlo večje šte-
vilo vojakov, okoli 400 pa je bilo ranjenih. Vlada
je upor zatrla ter deportirala voditelje upornega
pokreta.

London, 3. febr. tg. V Ekvadorju je prišlo do
hudih bojov med vladnimi četami in vstasi. Več sto
oseb je bilo ubitih in še več ranjenih. Vlade čete
so napravile zopet red in deportirale voditelje
vstajev.

Hitler - nemški državljani

Berlin, 3. febr. tg. Adolf Hitler si je pridobil
nemško državljanstvo. Narodnosocialistični notranji
minister v Turingiji dr. Frick ga je imenoval za tu-
rinškega orožniškega višjega stražmojstra, s čimer
je dobil turinško, obenem pa tudi seveda nemško
državljanstvo. Jasno je, da bodo proti takemu pri-
dobivanju nemškega državljanstva Adolfa Hitlerja,
ki očitno nikdar ne bo resnično postal orožniški
višji stražmojster, kar deževali protesti.

Zitni režim na Francoskem

Pariz, 3. febr. AA. Parlament je sprejel zakon-
ski načrt, s katerim dobijo mlinarske zadruge za-
časno dovoljenje, da smejo nileti inozemsko žito
pod istimi pogoji kakor mlinarska industrija.

Slovanov, za svoj narodni in moralni napredek
v svobodi in samoodločitvi.

To nalogo ima naša šola, razume se, tudi
danes: da vzgaja zavedne, uravnoteženo visoko
kvalificirane, značajne slovenske može in žene
v jugoslovanski skupnosti; da ohrani in ne-
guje ter izpopolnjuje našo rodno kulturo in
njene tradicionalne verske in npravstvene vred-
note v harmoniji z duševno kulturo vseh južnih
Slovanov in vsega Slovanstva sploh. Kakor so
delali naši slovenski rodoljubi, naša Cerkev in
naši dobri učitelji že pred sto in več leti, ko
je zadonela po Evropi mogočna pesem svobode
vsakega tudi najmanjšega naroda zemlje!

2. Ukrepe, da se nobena vrsta oboroževanja
ne podredi splošni razorožitvi;

3. Zavarovanje nadaljevanja dela konference
s sklepi, ki bodo omogočili enake sestanke v dolo-
čenih časovnih razdobjih, ki naj bodo čim krajša.

Odmevi v listih

Pariz, 3. febr. Z. Včerajšnji Hendersonov govor
v Ženevi ni napravil v Parizu in francoski javno-
sti neugodnega vtisa. Sempatja se pač kritizira,
vendar pa večji del tiska naglašja, da so Hender-
sonove težave nepristranske. Zamejja se mu edino
to, ker ni posvetil večje pažnje vprašanju organi-
zacije miru in sigurnosti.

London, 3. febr. Z. »Times« zelo pesimistično
gledajo na razorožitveno konferenco. List piše, da
se konferenca pod bolj neugodnimi pogoji sploh
ni mogla sestati. »Daily Telegraph« piše, da je
dob.o znamenje, ker je bil vsaj začetek poveljen,
ker bi polom konference mogel biti katastrofalen.
»Morning Post« ironično poroča, da bo konferenca
v Ženevi gotovo cenejša od vojne, vendar pa dvo-
mi, če bo ta konferenca v stanu zasigurati sve-
tovni mir.

London, 3. febr. tg. V času, ko se je začela
razorožitvena konferenca, je bila včeraj v Albert-
hallu velika služba božja, katero je daroval nad-
škof canterburyjski za srečen uspeh razorožitvene
konference in katere se je udeležilo 20.000 ljudi.

Katoliške žene za razorožitev

Praga, 3. febr. AA. »Lidove listie« prinašajo
vest, da je organizacija katoliških žen na Češko-
slovaškem poslala razorožitveni konferenci me-
morandum za mir in svobodo. Memorandum je
podpisalo okoli milijon žensk.

vane. Potres je razmajaal ves zapadni konec otoka
Kube. Bati se je, da je bila škoda napravljena tudi
v tamkajšnjih številnih bakrenih rudnikih. Na de-
želi in v manjših mestih najbrže ni bilo mnogo
smrtnih žrtev, ker so tam samo majhne hišice.

Newyork, 3. febr. tg. Po potresu na Kubi je naj-
bolj prizadeto mesto Santiago, v katerem so se po-
rušile tudi one hiše, ki so do sedaj kljubovale po-
tresni msnkom. Tamkajšnja katedrala ima dva ma-
sivno zidana zvonika, ki sta se podrla in povzročila
strašno paniko med ženskami in otroki, ki so jokali
in napravili še večjo zmedo, tako da so ovirali re-
ševalna dela. V kaznilnici se ni mogel rešiti noben
kaznjeneec, ker je obzidje zasulo vse dohode. Na
raznih krajih mesta so izbruhnili požari. Gasiti ni
bilo mogoče, ker so vodovodne cevi na mnogih kra-
jih počile. Podrla se je tudi ženska klinika. Do se-
daj so izpod razvalin potegnili 200 mrtvih. Na var-
no pa so spravili do sedaj okoli 2000 ranjenecv.

Češki uradniki proti znižanju plač

Praga, 3. febr. Državni nameščenci, organizi-
rani v narodno socialističnih vrstah, so na svojem
zborovanju na podlagi poročil poslancev Bergmanna
in Tučnyja ter senatorja Paneka sprejeli naslednjo
resolucijo v zadevi znižanja plač državnih urad-
nikov:

»Mi protestiramo proti namenu, da bi se plače
državnih nameščencev znižale. Plače ne odgovar-
jajo niti predvojnim, ker niso bile valorizirane na
podlagi cen življenjskih potrebščin. Znižanje cen
na debelo nikakor ne opravičuje znižanja plač, ker
niso padle tudi cene v trgovini na drobno. Z znižan-
jem božične nagrade in z drugimi gospodarskimi
ukrepi vlade se je gospodarski položaj uradnikov
občutno poslabšal. Nikakor ni mogoče za sanacijo
finančne krize zahtevati žrtev samo od državnega
uradništva, temveč znižati je treba stvarne izdatke,
subvencije in investicije. Nagla izvedba upravne re-
forme bi prinesla tudi lepe prihranke. Glede vseh
ukrepov, ki segajo v pravice državnih nameščencev,
naj se vlada pogaja z njihovimi stanovskimi orga-
nizacijami.«

Revizija ženitnega prava v CSR

Praga, 3. febr. Z. Odbor za revizijo meščan-
skega zakona je podal poročilo, ki vsebuje revizijo
ženitnega prava. Po novih odredbah se smejo že-
nske poročiti v starosti 16 let, moški pa v starosti
18 let. V bodoče ne bo zaprek in do dovoljena že-
nitev med nečakom in teto, stricem in nečakinjo
ter bratranec in sestrično. Uveden je obvezen el-
vilni zakon. Če bo temu nasprotovala Cerkev, bo
predložena alternativni predlog. V bodoče mož ne
bo glava družine, temveč le gospodar. Po ločitvi
zakona izgubi žena na možev predlog njegovo ime,
oziroma se bo stvar jasno razpravljala pred sodi-
ščem, kjer bodo prišli v prvi vrsti v poštev interesi
otrok.

Mednarodne smuške tekme v Kranjski gori

Ljubljana, 3. februarja.

Jugosl. simeka sportna zveza je na današnji
seji sklenila, da se vrši mednarodna smuška tekma
v Kranjski gori in ne v Mariboru.

Japonci bombardirajo naprej

Zakaj sta se Anglija in Amerika naenkrat tako razburili?

Moskva, 3. febr. Sovjetski tisk je začel danes obširno pisati o sporu med Japonsko in Kitajsko, ki se je v zadnjih dneh prelevil v spor med Japonsko in anglosaksonskima velesilama. Oфициalni organ Sovjetov ugotavlja, da ne gre več toliko za konflikt med japonsko in kitajsko vlado, ampak za velik strah, ki se je polastil v zadnjem času Anglije in Amerike, da ne bi Japonska dobila odločilnega vpliva na Kitajskem in tako ogrozila ogromne interese angleškega in ameriškega kapitala, ki je investiran na Kitajskem.

Prav posebno velik je strah Amerike, ki se boji, da se ne bi Japonci prej ali slej sporazumeli s kitajsko vlado v tem smislu, da se izenejo vsi inozemci iz Kitaja in odpravijo vsi njihovi privilegiji, ki so si jih na Kitajskem izsilili s pomočjo svojih vojnih ladij. Ako ne bi prišel v poštev ta moment, bi mi ne bili doživeli nikdar anglo-amerikanskega sodelovanja v Sanghaju.

Ker Rusija absolutno ne mara podpirati imperialističnih namenov evropskih velesil, zato Sovjetom ne pade niti v glavo, da bi podprli ameriško in angleško stališče napram Japonski. Sovjeti bodo ostali popolnoma nevtralni in bodo pregledali Japonskem in Kitajcem, naj se poravnajo med seboj, če se hočejo, in pa z evropskimi velesilami. Ruska vlada bo intervenirala le v slučaju, če bi bili ogroženi njeni interesi na Vzhodnokitajski železnici, ki je življenjskega pomena za ruski izvoz in uvoz. Sanghaj in Nanking pa absolutno nič ne briga Rusiji in naj se velesile glede varnosti svojih koncesij in privilegijev zmenijo same s Japonci, kakor hočejo.

Sovjetski listi se norčujejo iz evropskih velesil tudi v tem oziru, da poudarjajo, kako zlasti Angliji kolebajo med nujnostjo, da ščitijo varnost svojih ogromnih investicij na Kitajskem, in pa med svojimi simpatijami za Japonce, od katerih so pričakovali, da bodo v Mandžuriji začeli vojno z Rusi in tako boljše vladavine prizadele za uspeh, kateri je evropske velesile z največjo neustojnostjo pričakujejo. Zato pa sta tudi Amerika in Anglija stali mirno ob strani, ko so Japonci zasedli Mandžurijo, in sta samo slepili svojo publiko s papirnati predlogi in protesti zloglasnega Društva narodov. Ko so pa japonski topovi razrušili ameriško elektrarno v Sanghaju, pa so Amerikanci mobilizirali kar vso svojo tihomorsko floto.

Japonci začeli novo ofenzivo v Sanghaju

London, 3. febr. tg. Ko so danes opazili japonske vojne ladje na reki Jangcekiangju pred Nankingom, je bilo v Nankingu proglašeno obsežno stanje. V Sanghaju so dospela danes ojačenja tamkajšnje angleške posadke. Ravno v trenutku, ko je korakal skozi mesto škotski polk, je letelo 12 japonskih letal nad mednarodno naselbino. Bombe in šrapneli so padali tudi v mednarodno mesto. Razna poslopja so bila razrušena. Japonske čete so začele napad na vodi in na suhem pri trdnjavi Vosung, 13 milj severno od Sanghaja. To trdnjavo je bombardiralo šest japonskih vojnih ladij. S tem hočejo Japonci preprečiti, da ne bi Kitajci ovrhali izkrevanje japonskih čet. Japonci trdijo, da so boje pri trdnjavi Vosung začeli Kitajci, ker so streljali na japonsko rušilko. Po popisovanju častniških poročevalcev na lico mesta so bili ti boji najstrašnejši, odkar napadajo Japonci Capej. Dalje so Japonci pripeljali v Hongkev svoje najtežje topove in obstreljujejo Kitajce z dveh strani. Kitajci se krčevito branijo. Kitajske čete stojijo na angleških tleh, japonske pa na kitajskih.

Zahteve velesil

London, 3. febr. Z. Britanska in ameriška vlada sta podvezli novo demaršo. Prvič zahtevata prekinitev sovražnosti in vojaških akcij, drugič, da se iz cone okrog Sanghaja umaknejo vse kitajske in japonske čete, in tretjič, da se na podlagi Kelloggovega pakta in resolucije Sveta Zveze narodov od 28. decembra 1931 takoj začne pogajanja za mirno likvidacijo spora. V tem smislu je Zveza narodov obvestila vse ostale zainteresirane države in jih pozvala, da se pridružijo tej demarši. Francoska in italijanska vlada sta se takoj odzvali pozivu in tudi nemška vlada je sklenila, da brzojavno sporoči kitajski in japonski vladi, da se tudi ona pridružuje akciji za vzpostavitev normalnih razmer. Japonski zunanji minister Jošizava je obvestil poslanike velesil, da je japonska vlada takoj začela proučevati omenjeni ameriško-britanski predlog. V japonskih službenih krogih zamerjajo vladama Velike Britanije in Amerike, ker sta pri sestavi tega predloga izpustili izpred oči interese in pravice Japonske ter smatrala, da Japonska nima nobenih posebnih interesov v internacionalnih koncesijah in da so ameriški in britanski interesi predominantni.

Japonska popuška, zahteva pa neumešavanje Evrope v spor s Kitajcem

London, 3. febr. tg. Iz Tokia se poroča, da je Japonska začela popuščati. Japonska vlada je sporočila evropskim in ameriškim poslanikom, da je pripravljena sprejeti pet točk sira Johna Simonsa z gotovimi pridržki. Japonska je torej pripravljena prenehati s sovražnostmi, umakniti svoje čete iz bojnega ozemlja in določiti nevtralnno cono, vendar dostavlja, da ne ve, ali bo mogla pustiti ogrožene japonske državljanke v nevarnostni coni brez japonskega varstva. Nasprotno pa v Tokiu brezpogojno vtrajajo pri tem, da se morajo problemi med obema prizadetimi državama razrešiti in poravnati samo med njima samima brez vmešavanja drugih držav.

Kitaj sprejema pogoje velesil

London, 3. febr. tg. Kitajsko zunanje ministrstvo oficijelno sporoča, da je kitajska vlada sporočila v Washington in London svoj brezpogojni pristavek na ameriško-angleške predloge.

Sovjeti se ne bodo vmešavali

Riga, 3. febr. AA. Ruski list »Svevodnias, ki izhaja v Rigi, priobčuje pismo iz Moskve, po katerem je na 17. konferenci komunistične stranke Stalin konferiral z najuglednejšimi člani stranke o dogodkih na Daljnem Vzhodu. List doznava, da se je

Japonci streljajo dalje, Anglija pa upa, da bo bolje

London, 3. febr. tg. Hudi boji v Sanghaju trajajo še vedno. Japonska letala bombardirajo kitajske čete, ki so nameščene v okolici severnega kolodvora v Sanghaju. Trdnjava Vosung je odgovarjala na streljanje, ki so ga otvorili japonski rušilci, in trdijo Kitajci, da so potopili en japonski rušilec.

Današnji boji v Sanghaju so zelo ogrožili mednarodno naselbino. Granate so poškodovale več hiš, ranjene so bile tri osebe in mednarodna policija se je morala preseliti iz poslopja, na katero so padle goste granate. V posebno veliki nevarnosti so prebivalci otoka Gougha, ker so tam ogromni tanki petrolejskih družb. Dve granati sta padli neposredno pred velike tanke, ki sredi pa nista eksplodirali. Angleške in ameriške ženske in otroci

Stalin izrazil proti vsaki sovjetski intervenciji v kitajsko-japonskem sporu, pri čemer se je skliceval na usodne posledice, ki jih je rodila rusko-japonska vojna za caristični režim.

Vzhodnokitajska železnica ni ogrožena

Moskva, 3. febr. tg. V Moskvi se oficijozno demantirajo govorice o tem, da bi bil železniški promet v Sibiriji in na vzhodno-kitajski železnici ustavljen ali da bi bil moten. Dosedaj se vrši promet popolnoma normalno na vsej progi Vzhodno-kitajske železnice.

so danes zapustile Nanking. Ostali so tam samo trgovci in misijonarji.

Japonska dosedaj ni odgovorila na predlog štirih držav, ker se hoče japonski kabinet poprej posvetovati z izkušenim 95 letnim japonskim državnikom princem Saionojijem, ki je bil prej poslanik v Londonu, Berlinu in na Dunaju. Angleški zunanji minister sir John Simon, katerega je danes v poslanski zbornici zopet interpelliral v kitajskem vprašanju voditelj opozicije Lansbury, je izjavil, da je položaj v Sanghaju še vedno zelo resen. V mednarodni naselbini skrbijo vsi poveljniki za red in mir in je položaj v tem oziru zadovoljiv. Policija je zopet začela redno poslovanje. Angleška vlada še pričakuje odgovora iz Tokia in je dosti upanja, da bo nastop štirih velesil imel vsaj nekoliko uspeha.

Finančni minister o našem novem proračunu

Proračun za 1932-1933 je predviden na 11 milijard 400 milijonov

Belgrad, 3. febr. AA. Finančni minister je danes sprejel v svojem kabinetu zastopnike tiska in jim dal tole izjavo:

Predlog proračuna državnih izdatkov in dohodkov za leto 1932-3, ki je bil danes izročen narodnemu predstavništvu v razpravo in odobritev, znaša skupno 11.400.000.000 Din. Glede tehnične sestave obsega tudi novi proračunski predlog kakor dosedanj izdatke in dohodke splošne državne uprave in izdatke in dohodke državnih gospodarskih podjetij.

Proračunski predlog za državno upravo znaša 7.550.907.708 Din, proračunski predlog državnih podjetij pa 3.849.092.292 Din.

Sedanji proračun za leto 1931-2 je bil odobren v skupni višini 13.210.303.954 Din, torej je novi proračunski predlog nižji od sedanjega proračuna za 1.810.303.954 Din. Da se dobi prava slika o znižanju predloženih izdatkov v novem proračunskem predlogu, je treba po eni strani upoštevati, da je bilo v tekočem proračunskem letu treba odobriti naknadne in izredne kredite v skupni vsoti 463 milijonov Din, po drugi strani pa se je morala postavka državnih dolgov v novem proračunskem predlogu zaradi novih posojil in zvišanja anuitet starih posojil, torej izdatkov, ki jih v sedanjem proračunu ni, zvišati za 338.000.000 Din. S tema dvema korekturama, ki sta potrebni za pravilno primerjavo med sedanjim proračunom in proračunskim predlogom za leto 1932-3, se novi proračunski predlog faktično zniža za okroglo 2.611.000.000 Din. Znižanje izdatkov je izvedeno v vseh proračunskih oddelkih, razen kakor že omenjeno, pri državnih dolgovih, v katerih so vsote regularne državne obveznosti, ki jih mora država brezpogojno izpolniti.

Znižani so tudi osebni in stvarni izdatki, oboji do skrajnih mej možnosti.

Proračunski predlog izkazuje v celoti popolno ravnotežje. To ravnotežje se je doseglo s strogo in dosledno izvedeno redukcijo izdatkov. Tudi državni dohodki so predvideni v znatno nižjih zneskih kakor v sedanjem proračunu. Neposrednih davkov je predvideno za 431.000.000 Din manj, posrednih davkov za 316.000.000 Din manj, monopola za 101 milijon manj. Nemške reparacijske dajatve sploh niso predvidene. Pri državnih gospodarskih podjetjih so predvideni za 565.000.000 Din manjši dohodki.

Proračunski predlog za leto 1932-3 je izdelan z izkrenim stremeljem po tem, da bi do skrajnih meja možnosti ustrezal sedanjim gospodarskim razmeram v državi in zmanjšani plačilni moči prebivalstva. Po drugi strani pa našemu proračunski predlog vse neobhodne potrebe državnega aparata.

V zvezi s proračunskim predlogom bo kr. vlada predložila narodnemu predstavništvu nekatere ukrepe, ki bodo po eni strani olajšali fiskalno obremenitev prebivalstva, po drugi strani pa zagotovili reden dotok dohodkov v državne blagajne, brez česar si normalnega in zdravega finansiranja ne moremo misliti. Ta proračunski predlog bo za tako redno državno finansiranje solidna in zanesljiva podlaga. Poleg tega je stvarno in nedvomno ravnotežje proračuna, kakršno predstavlja proračunski predlog za leto 1932-3, najzanesljivejša jamstvo za ohranitev stabilnosti naše valute, in bi brez tega ne bilo rešitve ne našemu narodnemu gospodarstvu kot celoti ne našim državnim financam. Zato posveča kr. vlada ohranitvi vrednosti narodnega novca svojo največjo skrb.

Seja narodne skupščine

Belgrad, 3. febr. I. Danes dopoldne se je narodna skupščina sestala k redni seji, med tem ko je senat ostal se na počitnicah, dokler mu narodna skupščina ne bo predala zakonskih predlogov, ki jih je sama obravnavala, v daljnji postopek v smislu ustavnega zakona in poslovnega reda. Današnji seji je predsedoval dr. Kumanudi. V začetku je bil prečitani zapisnik zadnje seje, nato pa se je vršilo čitanje raznih predstavk, ki so prispele na naslov narodne skupščine. Poslanec Dražić Leovac je podal ostavko na poslanski mandat z utemeljitvijo, da je bil postavljen za državnega svetnika in da hoče ostati pri svojem novem poklicu. Prečitala se je tudi ostavka poslancev dr. Milana Simonovića in Košte Timotijevića, ki sta bila imenovana v senat. Na njuno mesto prideta nova poslanca Milutin Pešić in Vladimir Krstić.

Nato je tajnik dr. Jevremović predal narodni skupščini celo vrsto zakonskih predlogov, ki so prišli narodni skupščini s strani trgovinekega in finančnega ministarstva. Trgovinski minister je predložil sledeče zakonske predloge: zakonski predlog o srednjih tehničnih šolah, zakonski predlog o pomorski trgovski akademiji, zakonski predlog o ženskih obrtnih in strokovnih učiteljskih ter zakonski predlog o srednjih tehničnih in obrtnih šolah za moške. K temu predmetu se je dvignil trgovinski minister in predlagal, naj se za proučevanje teh zakonov izvolijo posebni parlamentarni odbori ad hoc. Ta metoda je predvidena v poslovniku narodne skupščine, ki dovoljuje konstituiranje vsakokratnih posebnih odborov mesto stalnih parlamentarnih komisij, kakor je n. pr. finančni odbor. Predsednik je takoj odločil, da bo izvolitev teh odborov izvršena na prihodnji seji kot prva točka dnevnega reda.

Nato je sledilo poročilo tajništva, da je finančni minister v smislu § 102 ustavnega zakona predložil narodni skupščini finančni zakon za proračunsko leto 1932-33, obenem z ekspozicijem finančnega ministra ter s sumaričnim pregledom vseh samoupravnih proračunov. Predlog finančnega zakona bo predan finančnemu odboru.

K tej točki bi bilo pripomniti, da ima narodna skupščina v smislu ustavnega zakona pravico, posamezne postavke v proračunu zmanjšati, ne more pa predlagati povišanja proračunskih postavk. Predlog finančnega zakona je torej v toliko

definitiven, da ne bo prekoračil meje ne v dohodkih in ne v stroških, katere je s predlogom finančnega zakona postavila kraljevska vlada.

Za tem je prišlo na vrsto čitanje raznih prošanj in pritožb, ki so dolele narodni skupščini. Pritožbe in prošnje prihajajo iz vseh krajev kraljevine od posameznih oseb kakor tudi korporacij ter bodo zaporedoma predane v premoštrvanje parlamentarnemu odboru za prošnje in pritožbe. Skupščina je nato še odobrila dopust obolelim poslancem, nakar je zaslila pritožbo proti poslancu Severju Varda, ki je še vedno župan v Sinju. Tamkajšnji učitelj Perkočič prosi, da se ga odstrani z enega ali drugega mesta.

Po teh uvodnih formalnostih je predsednik dr. Kumanudi prejel na dnevni red, ki je obstojal v edini točki potrditve dnevnega reda. Predlagal je, naj se na bodoči seji narodna skupščina bavi z zasliševanjem poročila verifikacijskega odbora ter z izvolitvijo posameznih odborov za zgoraj navedene zakonske predloge. Ker je bil ta predlog sprejet soglasno, je dr. Kumanudi zaključil sejo, ki je trajala od 10.35 do 11. Prihodnja seja je določena za jutri dopoldne.

Seja kluba

Belgrad, 3. febr. — Popoldne se je sestel klub poslancev narodne skupščine k redni plenarni seji, na kateri je obravnaval tekoče posle ter začel proučevati razne zakonske predloge, ki pridejo pred narodno skupščino. Predstavništvo kluba je sprožilo misel, da se obrne poslanski klub s proklamacijo na jugoslovanski narod. Vse podrobnosti tega predloga se bodo proučevale na prihodnjih sejah, ki jih bo sklicalo narodno predstavništvo.

London, 3. febr. Z. Iz Londona poročajo, da je neki mornar našel vrečo s signalnimi zastavami in častniško uniformo. Ugotovilo se je, da stvari izvirajo s podmornice »M 2«.

Montauban, 3. febr. AA. Preiskava o atentatu na italijanski konzulat je dognala, da so položili bombe v kleti pod zgradbo italijanski delavci, ki so izvrševali tam neka popravila.

Japonski škandal z opijem

Zeneva, 1. februarja.

Ni nobenega dvoma več, da je Svet ZN v vojni, ki je izbruhnila med Japonsko in Kitajsko, popolnoma odpovedal. Zadnje seje se vrše strogo tajno. Gotovo je toliko, da so se tudi v Zvezi razmere zelo poostrele. Toda celo vprašanje zadobiva sedaj že drugačno lice.

Kakor znano, je Japonska vzela za povod svoje nasilne ofenzive na Kitajsko ozemlje umor japonskega oficirja Shintaro Nakamura. Kaj je bila predgovina tega čina, dosedaj nismo ničesar zvedeli. Zvedelo se pa zaradi tega ni, ker ima Japonska tehtne vzroke, da molči. Pač pa je angleška izdaja lista »Osaka Mainichi« od 1. novembra 1931 prinesla v skrivnostno zadevo nekoliko več jasnosti. Po poročilu iz glavnega stana muksdanske armade, ki ga je objavil generalni tajnik »The National Anti-Opium Association of China« 16. decembra 1931, je razvidno, da stotnik Nakamura ni bil prijtel le zaradi špijonaže, temveč v prvi vrsti zaradi tega, ker je nosil s seboj precejšnje množine heroína. Ta izredno močan produkt opija je dragocen in ga s posebno poželjivostjo iščejo oni, ki so zapadli uživanju opija. Heroin v kovčkih japonskega stotnika je imel namen, pridobiti mongolske kneze, ki so strastni uživalci opija, da bodo bolj naklonjeni japonskemu prodiranju.

Kaj pa ima opij opraviti z japonsko ofenzivo? »Antiopiumbureau« v Zenevi, ki stoji pod vodstvom Spanca Blanco, ki je spoznal trgovino z opijem na Kitajskem, kjer se je mudil 25 let, je 28. januarja 1932 objavil celotno poročilo kitajske protiopijske organizacije. Kina se brani opijeve kuge in je začela veliko propagando med narodom proti temu strupu. Obratno pa vleče Japonska ogromne dobičke iz trgovine z opijem. Iz Blancevega poročila je jasno razvidno, da vsaj 75 procentov Japoncev, ki so v Mandžuriji in na Kitajskem, živi posredno ali neposredno od trgovine z opijem. Ta visoka ocenitev ne izhaja od kitajske strani, temveč iz japonskega vira. Podaj jo je Kikuchi, tajnik »Association for the Prevention of Opium Evils of Japan«. Takoj, ko so Japonci zasedli Mandžurijo, so vpeljali državni monopol na opij, kakor svojčas na Formosi. V Mukdenu, Čangčovu, Czinanu, Tienčinu, Amoyu so bile takoj otvorene velikanške prodajalne opija, in sicer pod konzularnim nadzorom Japoncev. Ta trgovina dočela nasprotuje kitajskemu zakonu. Samo v Mukdenu je v japonski koncesiji do 200 takih prodajalnic, ki stoji pod zaščito japonske vlade. Isto je v drugih mestih, kjer živi na tisoče uživalcev opija, ki jih izrabljajo in izmagovaljo japonski trgovci.

Kitajski je sedaj dvignila javno obtožbo, da Japonska oficijelno pospešuje trgovino z opijem. V tej luči ima umor japonskega stotnika čisto drugačno ozadje. Nakamura je pri zaslišanju priznal, da je imel nalogo opazovati dela na kitajskih železnicah in tudi to, da je imel veliko heroína pri sebi, o čigar uporabi pa ni hotel dati nobenega pojasnila.

Tako škandalozno stoji stvari v Vzhodni Aziji. Svet ZN je imel na ducate seji proti trgovini z opijem, pri katerih so poleg izvedencev očividno sedeli tudi sami trgovci in fabrikanji opijevih preparatov. Japonci blamirajo kar naprej Zvezo narodov, in vsaka blamaža je hujša in nesramnejša.

Verjetno, da bo v svoji popolni nemoči ZN poslala zopet kako — komisijo.

Uredba o dnevničarskih nagradah

Belgrad, 3. februarja. AA. Prosvetni minister je na podlagi § 166 uradniškega zakona z dne 31. marca 1931 predpisal uredbo o dnevničarskih nagradah v resoru prosvetnega ministarstva. Uredba se glasi:

Člen 1.

Nagrade dnevničarjev se določajo po vrsti službe in po draginskem razredu, v katerem so bili postavljeni, takole: Začetna nagrada v I. II. in III. draginskem razredu mesečno: 1. dnevničarjem, ki opravljajo službo zvanjčnikov glede na kvalifikacijo do 1100, 850 in 750 Din; 2. dnevničarjem, ki opravljajo službo služiteljev do 950, 850 in 750 Din; 3. dnevničarjem s strokovnimi kvalifikacijami, kadar opravljajo službo po teh kvalifikacijah do 1200, 1100 in 1000 Din; 4. dnevničarjem s popolno fakultetno izobrazbo, kadar opravljajo službo, ki odgovarja tej kvalifikaciji do 1400, 1300 in 1200 Din.

Člen 2.

Po dveh celih letih brezhibne službe se nagrada lahko poviša, in sicer: a) dnevničarjem pod 1. za 50 Din; b) dnevničarjem pod 2. za 40 Din; c) dnevničarjem pod 3. za 60 Din; d) dnevničarjem pod 4. za 80 Din.

Člen 3.

Dnevničarji, ki so na dan uveljavitve te uredbe v državni službi z večjo nagrado, obdržijo sedanjost nagrado, roki za povišanje nagrade pa se jim naj računajo od dne imenovanja in od najvišje začetne nagrade, predvidene za določeno vrsto službe v razpredelnici čl. 1.

Belgrajske vesti

Belgrad, 3. febr. AA. Nemški poslanik na našem dvoru v. Hasel je odpotoval za krajšo dobo v Nemčijo na dopust. Za njegove odsotnosti bo vodil posle poslaništva poslanec svetnik v. Janchohn kot odpravnik poslov.

Belgrad, 3. febr. I. Za veterinarske svetnike so imenovani: pri banski upravi v Novem Sadu Koloman Tratner, v Dudem selu Anton Viden, pri banski upravi v Zagrebu dr. Veljko Poljak, v kotarskem okraju Ivan Kobentar, za obmejne veterinarske pristava v Veliki Kikindi je imenovan dr. Zvonko Zemljčič.

Belgrad, 3. febr. I. Na državni trgovski akademiji v Ljubljani je nastavljen za uradniškega pripravnika Vladimir Černe, na drž. tehnični šoli v Splitu za profesorja v 7. skupini Ivan Planinc, za predmetnega učitelja drž. obrtne šole v Sarajevu je imenovan Ivan Beljčan.

Dunajski vremenska napoved: Na Tirolskem, Koroki in Stajerskem se temperatura ne bo mnogo spremenila, v ostalih delih Avstrije pa je pričakovati višje temperature.

Velik požar na Dravskem polju

Pri Sv. Lovrencu so uničili plameni trem posestnikom 8 poslapij - Skode je okrog pol milijona dinarjev

Ptuj, 3. februarja.

Strašna požarna nesreča je zadela na Svečnico zvečer vas Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Iz neznanega vzroka je nastal požar, ki je uničil trem posestnikom: Juliju Porenti, Martinu Zorcu in Martinu Kranjcu celotno imetje ter so domačini jedva rešili golo življenje. Žrtev plamena je postalo osem poslapij ter dosega nastala škoda gotovo pol milijona dinarjev. Požar se je razširil tako bliskovito, da so se domači gasilci, ki so bili takoj na mestu požara, in pozneje se gasilci gasilnega društva iz Cerknice. Majšperka in Ptuja, morali omejiti le na

lokalizacijo ognja, da se ne bi razširil in vpepelil vso veliko vas, ki šteje skoraj 1000 duš. Šele pozno ponoči, ko so od ognja zajeta poslopja pogorela do temeljev, se je posrečilo odvrti nevarnost, ki je pretela vsej vasi, in so se gasilci, izmučeni od nadčloveških naporov, lahko vrnili na svoje domove. Pri gašenju so delali vrli gasilci tako, da sta dva dobila precej hude poškodbe. Najbolj pa se je odlikoval pri tem požaru zopet domačin od Sv. Lovrenca, kmet Janez Murko, ki je dobil zelo težke opekline in so ga morali prepeljati v pljuško bolnišnico. Murko se je že tretjič odlikoval pri raznih požarih, tako da lahko služi za zgled marsikomu.

Nesreča ali zločin?

Zagonefna smrt 82letnega prevzihtkarja

Maribor, 3. februarja.

Od Sv. Jakoba v Slovenskih goricah nam poročajo o zagonefni smrti, ki se je pripetila v noči na Svečnico, in je njegov potek zavil se v temo. Na Svečnico zjutraj je našla Marija Majhen ob cesti iz Rečice proti Čmureku v jarku ležečega moškega. Ko je pogledala neznanca od blizu, je opazila z neizrecno grozo, da je že mrtev in da ima glavo čisto razbito in da so iz nje izstopili možgani. Vsa v strahu je obvestila ljudi iz sosesčine, ki so spoznali v ubitem oziroma mrtvem 82letnega prevzihtkarja

Josipa Ornika iz Spodnje Velke. Ugotovilo se je, da se je pokojnik vračal v ponedeljek ponoči z obiska pri svojem nečaku Jakobu Divjaku iz Počenika. Med potjo je morda stareu zdrsnil na ledeni cesti ter je pri padcu padel ob rob kamna ter si razčesnil lobanjo. Obilni krvavi sledovi, ki so se nahajali na obcestnem kamnu, bi potrdili to domnevo, vendar ni izključen kakšen rafiniran zločin, ter bo vzrok smrtne nesreče starika, katerega pomilujejo vsi, ki so ga poznali, ugotovila poklicna sodna komisija.

V Mojstrani, kjer so doma naši najboljši smučarji-tekmovalci, vzgajajo tudi naraščaj, ki bo kaj kmalu prekosil svoje učitelje. Na praznik sv. Save so ti-še šolarji sami izvedli in organizirali skakalne tekme. Malo starejši tovariš je bil sodnik. Skakali so pa kakor veliki. Vzeli so cel zalet in so dosegli skoke okoli 20 metrov. Najmlajši skakalec ima komaj 5 let. Pa recite, da niso tiči ti naši malčki!

Ptujski strah na zatožni klopi

Ptuj, 3. febr.

Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjal včeraj Ivan Strasser iz Pobrežja pri Ptuj, katerega slika obtožnica kot pravega strahovalca ptujske okolice, pred katerim ni bilo ničesar varnega. Strasser je bil radi tatvin že trikrat predkaznovan, zadnjikrat od porotnega sodišča na 5 let ječe. Ko je zapor odsedel, je nekaj časa pošteno delal, nato pa ga je njegova tatinska strast zopet zapeljala na pot nepoštenosti. Lansko leto 14. julija je vlomil v klet očeta kapucinov v Ptuj, toda k sreči so ga začuli in prepoznali. Več sreče je imel nato v noči od 19. julija, ko je izvršil vlom v gostilno Hanželič Ottilje, kateri je odnesel veliko tobako zalogo, večjo količino jestvin in narbrtnik, v katerega je pobasal ukraden stvari. — V noči od 23. julija je izvršil vlom v gostilno

Ivana Ogrizka v Hajdini, kateremu je odnesel denarnico s 3650 Din gotovine, cigarete in celo vrsto drugih predmetov, ki so mu prišli pod roko. Vsega skupaj je napravil nad 5000 Din škode. — V noči na 28. julija je zopet vlomil v Cirkulanah v gostilno Marije Bračič. Kot plen mu je padla v roke večja količina cigaret in cigar ter namizni prt, žganje, jestvine itd. Ker so mu po teh vlomih postala tla v okolici Ptuja prevročna, je pobegnil na H. vatsko. Priklatil se je do Osječka, kjer ga je sila prignala, da je poskušal svojo srečo na nablralniku za milodare v kapucinski cerkvi. Tu ga pa je sreča zapustila, zalotili so ga pri delu ter zaprli. Prepeljan je bil nato v Maribor, kjer je bila včeraj razprava proti njemu. Obtoženec je bil obsojen na dve leti robije, 60 Din denarne kazni oz. 24 ur zapora, 5-letni pridržek in 5-letno izgubo častnih pravic.

Žena z rožnim vencem

Krško ob Savi, 2. februarja.

Slika nam kaže ženo, ki bo 3. marca letošnjega leta, — kar ji daj Bog dočakati — dopolnila 91 let. Piše se Aršek Alojzija. Stanuje s svojo 56letno hčerko-edinko v lastni koči v Krškem pod Goro. Imenovati bi jo smeli tudi »ženo z rožnim vencem«. Zakaj glavno opravilo ji je že leta in leta molitev in to pred vsem sv. rožni venec. Sam Bog ve, koliko tisoč jih je že zmolila za svoje dobrotnike posebno v svojih zadnjih dvajsetih letih. Poleg betežne starosti namreč nosi že nad dvajset let še drug težak križ: križ polne oselepelosti, dasi ji sluh še ni bogve kaj odpovedal. In tako ji je bil in ji je v njeni zapuščeni, ko ne more nikamor od doma — niti ne v cerkev — njen najljubši tovariš ponoči in podnevi sv. rožni venec. Kar ne da ga iz roke. Sam Bog tudi ve, koliko tolažbe, ki jo svet ne pozna, je dobila ona v tej molitvi pa tudi koliko raznih dobrot je izprošila svojim dobrotnikom. Dobrotršni Krčani je namreč ne pozabijo.

Zopet in zopet jo obišče kaka gospa in ji prinese, če že ne približek, pa vsaj vsakdanji kruh. In tako upamo, bo ostalo tudi v prihodnje. Krčani, ki so znani po svoji darežljivosti, je ne bodo pozabili, četudi dočaka 100 let, kar ji vsakdo privošč, seveda pod pogojem, če si tudi sama želi dočakati stoti križ.

Soboška bolnišnica lani

Murska Sobota, 29. jan.

Bolnišnica v M. Soboti ni važna le radi tega, ker je edina v Slovenski Krajini, ki šteje okrog 90.000 prebivalcev, marveč ker sprejema pod svoj krov tudi bolnike iz ljutomerske in radgonske okolice, v katerima tudi ni nobene bolnišnice. Kako veliko nalogo ta bolnišnica vrši leto za letom, je deloma razvidno iz statističnih podatkov lanskega leta.

Tekom l. 1931. je bilo v oskrbi bolnišnice 1337 bolnikov (787 moških in 550 žensk). Umrlo je v bolnišnici 67 bolnikov (36 moških in 31 žensk). Bolniških oskrbnih dni je bilo 46.799. Vsak bolnik je bil oskrbovan povprečno 35 dni (kar je nekoliko dolga doba). Dnevno je bilo v bolnišnici povprečno 128 bolnikov. Najvišji stalež bolnikov je bil 6. avg. (162), najnižji pa 24. sept. (94). V mesecih juliju in avgustu je bilo dnevno oskrbovanih 148 bolnikov, dasi ima bolnišnica le 140 sistemiziranih postelj, od katerih jih 14 odpade na infekcijski oddelek. Radi nezadostnega prostora je morala bolnišnica večje število bolnikov odkloniti.

Bolnišnica je v teku preteklega leta potrošila na materialnih izdatkih 1.659.692,29 Din. Od tega je 443.027 Din naložila v gradbeni fond za zidavo nove bolnišnice ali za eventualna večja popravila.

Vodja bolnišnice je že dolga leta sem dr. M. Škrlec. Ob strani mu stoji g. primarij dr. S. Brandt. Upravitelj pa je od druge polovice l. 1930 sem g. I. Sušteršič, ki je tekom lanskega leta vzle težkim razmeram izvedel več velikih popravilnih del. Med drugim je napravil bolnišnici novo moderno ograjo, za katero se je bil boj celo desetletje.

Na tem mestu smo že ponovno naglašali, da bolnišnica sedanjim razmeram nikakor ne odgovarja. Isto naglašamo tudi sedaj. Okolice se je po prevratu povečala, število bolnikov od leta do leta narašča (od leta 1925—1931 naraslo od 980 na 1337) in zadnji čas mnogi niso mogli biti sprejeti. Izvedena so bila velika popravila, a vse to na stanju v splošnem ni spremenilo. Murska Sobota odnosno Slovenska Krajina s ljutomersko in radgonsko okolico rabi mnogo večjo bolnišnico. Ne preostane torej drugega, ko da se sedanja bolnišnica znatno poveča, ali da se zgradijo nove me-

Varujte Vašo kožo s tem da uporabljate

NIVEA-CREME

pred slabim in mrzlim vremenom, da ne poka in ne postane hrapava. Nadrinite Vašo kožo vsak večer, preden greste na počitek temeljito z Nivea-Creme. Tkanine postanejo s tem mladostno napete, koža pa močna in prožna. Veter in slabo vreme ji ne morejo več škoditi. Nadrinite pa tudi podnevi, preden odidete na prosto, lice in roke z Nivea-Creme. Ta krema namreč ne zapusti nikak sijaj, ter Vam nudi oni sveži in mladostni izgled, ki ga mi vsi tako radi imamo. Razlika nasproti luksuznim kremam: Najvišji učinek ali ceneje.

Nivea-Creme: Din 5,00—22,00

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

Zgledna krščanska družina

Poroka in poročni jubilej

St. Jernej, 2. februarja.

Pretekli ponedeljek sta se po očila Rezka Recelj iz Šmalje vasi in Tone Jakšo iz Orehovice. Oba, ženin in nevesta, sta bila vnetja in delavna člana Kat. prosv. društva in sta se udeleževala ob vsaki priliki. Ni minila nobena igra, da ne bi sodelovala mlada nevesta, nobena prireditelj, da ne bi sodelovali njene marljive roke. — Prav tako ženin, ki se ni strašil posmeha temnih src, ni plašil težav in tuda, ko je čisto sredi noči moral potovati iz družbene dverane v oddaljeno domovje.

Prav istega dne, ko sta se združili mladi srca, pa sta tudi obe in mati srečne neveste obhajala praznični jubilej: štiridesetletnico poroke in združitve v ljubezni. Pred 40. leti, prav na ta dan, sta Ignacij Recelj in Rezka, nevesta njegova, stopila pred božji oltar in si zaobljubila skupno življenje, skupno zvestobo, ki neomajno traja že dolga desetletja in bo tako do smrti ostala.

Presrečna in za prosvetni napredek fare zaslužna je Receljeva hiša v Šmalji vasi! — Zarišče je tu, odkoder izhajajo stebri tuk. kat. prosvete; delavni člani in članice dramatičnega društva, godbenega odseka, Marijine družbe in pevskega

zbor. Fantje in dekleta, vsi so v stremiljenju k najvišjim ciljem in brez plačila delujejo ti o in vztrajno, vedoč dobro, da jih čaka večno plačilo.

In oče srečne družine, dobrodušni Nace Recelj, kako se zanima za vse, kar je združeno z dobrim; kako rad čita veri prijazne spise in liste, kako hrepeni, da bi po teh težkih trenutkih življenja, še nove, lepše čase dočakal... Delaven je kot odbornik Konsumnega društva, kot član posojilnega odbora in zvesto skrben pri vzgoji svojih otrok. Ze izza mladih let deluje kot cerkveni pevec na ko u in s svojim lepim tenorjem še vedno, vsako nedeljo poje Bogu slavo in čast. Tak je dobri mož in prav tako žena njegova, skrbna mati Rezka, ki se trudi, dela in trpi od rane mladosti vse v dobrobit svojih otrok. Vedno skrbi, da bi bili zadovoljni in srečni na življenjskih potih in vedno usmerjeni k ljubemu Bogu.

Naj dobri Bog te ljudi — ki so z njegovim imenom tako srečni v svojih s. cih — še dolgo v tuzemskem življenju ohrani. v srečo in v pomoč sobratom in sestram, a po ločitvi s tega sveta, z dobrotno roko vse pripelje v rajsko srečo in slavo!

† P. Atanazij Ausser

Novo mesto, 3. februarja.

Nenadoma se je raznesla po mestu vest, da je danes zjutraj po dolgi mučni boleznij v Gospodu zaspal g. p. Atanazij Ausser. Pokojnega gospoda, ki je že delj časa bolehal v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji, je poznalo vse mesto, zlasti pa še njegovi učenci iz ljudske šole ga imamo še prav v dobrem spominu. Poučeval je dolgo vrsto let na tedanji frančiškanski ljudski šoli v Novem mestu in je bil tudi zadnje šolsko leto vodja te šole, katere bi danes, če bi obstajala še v isti formi, obhajala 53letnico ustanovitve. Pokojni g. pater je bil rojen 25. julija 1876 v Bohinjski Beli. Redovnik je postal leta 1897, a v mašnika je bil posvečen leta 1900. Bil je vzoren redovnik, kot učitelj pa strog in dober. Njegov razred je bil vedno najboljši, kar je pripisovati njegovi avtoriteti, ki jo je užival med svojimi učenci, njegovi železni disciplini, a tudi njegovi dobroti. Kakor so se učenci bali njegove strogosti in discipline, tako so ga ljubili valed njegove dobrotljivosti in pravičnosti. Kratko rečeno: bil je mož na svojem mestu strogo dober in pravičen. Njegov vzgojni duh še vedno plava nad njegovimi učenci, zakaj s ponosom lahko rečemo, bil je učitelj, da malo takih. S svojo strogo, mestoma malo trdo besedo in s svojo dobrotljivostjo je pri svojih učencih dosegel vse. Danes ga ni več. Odšel je po plačilo k svojemu Bogu. Počivaj v miru anima pia. Pogreb bo v petek ob pol 4 popoldne iz mrtvašnice kandijske bolnišnice na šmihelsko pokopališče.

Predpust brez plesov - poroka za poroko

Ribnica, 3. februarja.

Nekaj dobrega ima gospodarska kriza le v sebi. Prejšnja leta so razna društva kar tekmovala z predpustnimi veseljami, istotako gostilničarji z plesnimi prireditvami. Plakati po vseh vogalih so kričali, kje in kdaj se bo vrtilo. Danes temu ni več tako. Ta predpust ni nikjer čuti o kakih veseljih ali plesu. In tako je tudi prav!

Francozi v Beli Krajini v letu 1813

V Adlešičih je bil za časa francoske okupacije kranjske dežele duhovnik Janez Devilla ali de Villa, kakor se je podpisaval. Bil je prvotno samo upravitelj župnije, in sicer od avgusta l. 1806, kasneje pa župnik od junija leta 1813. Od kod je prišel, nisem mogel dognati, kakor tudi ne, kam je odšel iz Adlešič in pa kakoga rodu je bil. Ime kaže, da je bil tujec, morda Italijan.

O njem so mi pravili ljudje še prva leta, ko sem bil prišel v Adlešiče, t. j. leta 1886, da so ga hoteli Francozi zastrupiti, da bi se ga iznebili; zakaj pa so mu stregli po življenju, pa niso ljudje več vedeli. Ob njegovem času so bivali namreč Francozi v gradu Pobrežje, kjer je bilo takrat županstvo in so tudi vodili župne matice. Ob mojem času je bilo ljudem še znano ime mer = župan, in merija = županstvo. Devillo so bili Francozi povabili v grad in mu dali strupa. Toda mož je prav kmalu spoznal, kaj so nameravali z njim in je nemudoma zapustil grad. Pa ni bil še domu v Adlešiče, ampak kar naravnost v najbližjo vas Purgo h. št. 8 k Barbirju, sedaj Jože Krstoljš. Tam so mu dali mleka, katero je izpil in strup povrgel iz sebe in se tako rešil. A to je Devillo tako oplasil, ko je spoznal namen Francozov, da je prav kmalu po tem dogodku zapustil župnijo in izginil. Zadnjič je podpisan v krstni knjigi dne 4. junija leta 1813.

Po njegovem odhodu pa je bila župnija nezasedena do meseca aprila leta 1814. Oskrbovali so jo sosednji duhovniki iz Podzemlja in Preloke na Kranjskem in iz Kunč na Hrvaškem. Zakaj škofstvo ni poslalo duhovnika v izpraznjeno župnijo, ni znano. Morda zato, ker so hoteli Devillo zastrupiti. Meseca aprila leta 1814 pa je bil prišel

za župnika Jožef Darovec, ki je bil ostal tam do svoje smrti 2. junija leta 1845, čez 31 let.

Omenil sem zgoraj, da je bil šel Devilla, ko je začutil delovanje strupa, v Purgo k Barbirju. Tako se pravi pri tej hiši še dandanes podomače, to je njen »prišvarek«, kakor pravi Belokranjec. Od kod pa je dobila hiša ta priimek? Gotovo od tod, ker je bil v istem času v hiši »barbire« — brivec. In kaj so bili takrat brivci? Bili so, kakor piše dr. Josip Mal v lanskem »Zgodovini slovenskega naroda«, str. 439—440, zdravniki, ranocelniki ali »padarji«, ki so združili ljudi in živino. Tam bomo tudi: »V Ljubljani je bilo po reokupaciji iz francoske dobe celo nekaj brivcev, ki so se bavili z ranocelništvom, ne da bi bili pravi ranocelniki; oblasti so zamižale in so te ljudi pustili pri miru.« Take zdravnike je imela torej še Ljubljana pred dobrimi sto leti.

K temu naj dodam iz lastne skušnje še tole: Vsa leta, kar sem bil v Beli Krajini, t. j. do pred 10 leti, so hodili moji župljani v Karlovec k brivcem, da so jim »stavili kupice«, kakor so rekli. t. j. kri puščali, znamenje, da izvršujejo na Hrvaškem še dandanes to zdravniško prakso brivci.

Slovenska Krajina

Nočni napad. Kolman Alojzij je šel iz M. Petrovc domov v Satakovce. V M. Petrovcih je bil na obisku, a ko se je vračal skozi mali gozd, ki se nahaja na poti, so ga napadli trije nepoznani moški in zahtevali od njega denar. Ker jim ga ni hotel izročiti, so ga napadli ter mu z noži zadali na glavi rane, da je moral iskati zdravniško pomoč. Prišel je tudi ob zimsko suknjo, ker so mu jo razrezali. Le njegova moč mu je pomagala, da je živ ušel.

Krajina. Neznani tatovi so vdrlj v sobo Zdravca Matije in odnesli obleko in posteljino v vrednosti 5000 Din. Zlikovci so prišli v sobo skozi zidališče za žito. a žita se niso dotaknili.

derna bolnišnica. Eno ali drugo je neobhodno potrebno, radi tega bodo morali merodajni činitelji naposled storiti odločilni korak.

Ljubljana

Komisijski ogled nove tramvajske proge

Poročali smo že svoječasno, da je Splošna maloželezniška družba sklenila letos renovirati in preurediti staro tramvajsko progo. Načrt je tak, da se bo vsa proga, razen dolenske, spremenila v dvotirno, dalje se bo zgradila proga po Masarykovi in Jegličevi cesti, tako, da nastane velika krožna proga skozi mesto in bodo tramvaji vozili od kolodvora ter se vračali neposredno nazaj, ne da bi jim bilo treba obračati se. Proga proti Mostam bo podaljšana od garnizijske bolnišnice do Gasilskega doma v Mostah, očitno, toda prav tako pa z novimi tračnicami prenovljena dolenska proga pa bo podaljšana do ceste, ki vodi na Galjevo.

Komisija za to prenovitev proge se sestane dne 10. t. m. ob osmih zjutraj v magistratni dvorani. H komisiji so povabljeni zastopniki banske uprave, tehničnega in pravnega oddelka, železniškega ravnanstva, ministrstva za gradnjo, mestne občine, Splošne maloželezniške družbe in tvrdke Siemens. Po sestanku si komisija ogleda vso staro progo in bo potem definitivno sklepala o gradnji, oziroma preureditvi tramvajske proge. Kakor je že znano, pridejo po tej preureditvi tudi v središču mesta v promet novi vozovi.

Kaj bo danes

Drama: »Revn, kakor cerkvena miš.« Red B.
Opera: »Carmen.« Red A.
Delavska zbornica, dvorana: »Veleture v snegu in ledu.« Skriptično predavanje g. Hansa Ertla. Ob 20.

Nočne službo imata lekarni: mr. Trukocz ded., Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Med. univ.

dr. Ivan Kačar

je pričel ordinirati

Stari trg 30/I

redno dop. od 1/2 10—1/2 12, pop. od 3—1/2 5 ure

○ Predavanje Hansa Ertla iz Monakovega, ki nas bo pod naslovom »Veleture v snegu in ledu« upeljal v moderno plezalno tehniko v snegu in ledu ter nam poročal o svojih fenomenalnih prvenstvenih turah na Orlerju in drugod, se vrši, kakor smo že opozorili, drevi ob 8 v dvorani Delavske zbornice. O predavatelju pišejo Münchener Neueste Nachrichten: Predavanje Hansa Ertla in njegove slike predstavljajo napeto vodstvo v nov planinski svet, kjer vlada superlativ. Ta alpinska mladina vodi nas ravne poslušalce po potih, kjer nas popolnoma mine naš sedanji ponos na lastno alpinsko preteklost... Dobro opravijo svoj posel, ti današnji »sternarji« tako v skali kot v ledu, pri fotografski kameri in pri predavateljski mihi. Njihovo poročilo so do gočali... Človek se smeje, strmi in se uči iz tega, kar pripoveduje Hans Ertl ter se venomer vpraša: »O kakšnih doživljajih in zmagah nam bo pač poročala naša mladina čez leto in dan...« Ertlov tovariš in prijatelj Franc Schmid je v preteklem poletju zmagal severno steno Materhorn... Predavanje nam bo torej odkrilo vpogled v snovanje in delo najmlajše nemške alpinistične struje, ki zadrživa vse svet s svojimi alpinističnimi velevajami.

○ TK Skala opozarja svoje člane na zanimivo predavanje Hansa Ertla iz Monakovega, ki ga priredi drevi SPD v dvorani Delavske zbornice. Alpinska tehnika v snegu in ledu bo nazorno predložena s skriptičnimi slikami. — Redna odborova seja nočjo zaradi predavanja odpade.

○ Pevecem »Ljubljane«. — Drevi ob 8 zopet redna vaja celotnega zbora. Vsi in točno.

○ Občni zbor Leonove družbe bo danes, 4. t. m., ob 4 popoldne s običajnim dnevnim redom. K občni udeležbi vabi p. n. člane odbor.

○ Srebrno poroko obhajala danes v krogu svoje rodbine gospod Vinko Debevec, nadsprednik na Martinovi cesti, ter gospa Ivanka iz znane Klunove hiše v Postojni. Čestilcem vzgledne krščanske dvojice, ki kljub raznim težavam življenja ni klonila, se tudi mi pridružujemo ter kličemo: Srečno do zlate poroke in še naprej!

○ Vaša Prihoda, eden najslavnejših sodobnih violinskih virtuozov, si je izbral za svoj koncert v petek 5. februarja v veliki dvorani Uniona naslednji program: Brahms: Sonata v d-molu, Bach: Adagio in fuga iz sonate v g-molu za violino solo, Čajkovski: Violinski koncert v d-duru op. 35, Mendelssohn-Prihoda: Pesem brez besed, R. Strauss-Prihoda: Kavalir z rožo, valček, Sarasate: Carmen, fantazija. Vse točke sporeda, razven druge, ki je pi-

sana za violinski solo, spremlja pianist Emerik Kris. Koncertne cene so običajne. — Predprodaja vstopnic v Matici knjigarni.

○ Zenska padla s tramvaja. V Ljubljani se je ponovno že dogodil slučaj, da se ljudje ponesrečijo pri izstopanju in vstopanju na tramvaj. To je zelo čudno, če pomislimo na počasnost in dolgo postajanje naših tramvajskih voz, med tem ko se v mestih z brezhibnim tramvajskim prometom zelo redko dogajajo take nesreče. Vzrok je iskati v nestrpnosti žensk, ki na postajah rinejo iz voz, kakor da bi se tresele za vsako sekundo. Predsednjim ob 6 se je zopet pripetil tak slučaj. Pred glavno postjo je padla s tramvaja 28-letna kuharica Ivanka Osedek iz Nunske ulice 28. Pri padcu si je zlomila levo nogo. Sedaj se zdravi v bolnišnici.

○ Zeleno ograjo na poljanskem mostu bodo nadomestili z novo. Ker je stara še uporabna, jo bo mestna občina baje ali prodala ali pa porabila na kakem drugem mestu. Del stare ograje na poljanskem mostu je že odstranjen in prazni del s plan-kami zadelan.

○ Resnici na ljubo. V članku »Kaj pravite« smo včerajšnji listu poročali, da je g. podžupan prof. Jarc stvil predlog glede Prostovoljnega gasilskega in reševalnega društva za severni del Ljubljane. — Naknadno smo se prepričali, da to ne odgovarja resnici, ker je gosp. prof. Jarc tej seji samo predsedoval, ni pa stvil nobenega takega predloga.

○ Nov pek na Kongresnem trgu je postavil pred par dnevi lepo, majhno, belo pečko na oglu Kongresnega trga nasproti izhodu iz uršulinske šole. Peče vse drugega delikatese kakor pa stari, že davno znani kostanjari. Peče hruške in jabolka, ki so prav okusna in niti ne draga. Izredno veliki in lepi kosi pečenega sadja so po 2 Din, bolj drobni pa po 1 Din. Sčasoma bo gotovo dobil prav toliko odjemalcev kakor kostanjari, če ne celo več.

○ Neroden defekt na šentvidski tramvajski progi. Včeraj ob 12.15 so nenkrat obstali na vsej šentvidski progi od Figovca do St. Vida vsi skoraj nabasani tramvajski vozovi. Omrežje je izgubilo lok in vozovi so se seveda ustavili. Potniki so nekaj časa čakali, kdaj bodo vozovi zopet potegnili, ker pa le ni bilo nič, so šli peš naprej domov. Ker je obratno vodstvo cestne železnice hitro ugotovilo, da bo treba defekt, ki je povzročil avtomatično izklopitev toka, čim prej popraviti, je takoj pozvalo na pomoč avtomobila, ki so ob pol 1 že pričeli voziti proti St. Vidu. Kljub naglemu iskanju defekta je potekla cela ura, preden je bil defekt odstranjen. Obratno vodstvo je seveda preiskalo najprej vse priključke na progi in prav tako kabel, ki je bil povsod v redu ter je končno prišlo do zaključka, da mora biti defekt v napajalni transformatorski postaji sami na Bleiweisovi cesti. In še tam je bilo treba precej časa, da so ugotovili pravi vzrok. Pri avtomatičnem izklopu se je namreč prelomilo drobno peresce, ki je povzročilo odklopitev električnega toka na tramvajskem omrežju šentvidske proge. Ko je bil razmeroma malenkostni defekt odstranjen, so približno ob 1.15 začeli tramvajski vozovi zopet v redu voziti. Nerodno pri vsej nesreči je bilo pač to, da je defekt nastal ravno v popoldanskih urah, ko se največ ljudi vozi v St. Vid in nazaj v Ljubljano.

○ Samoumor mladega akademika. Včeraj zjutraj se je pripetil na Miklošičevi cesti žalosten slučaj, ki bi dal mnogo misliti psihološkim kronistom sedanje mladine in sploh vse naše družbe, seveda, če bi se pri nas sploh kdo brigal za take stvari. Prostovoljno si je vzel življenje mlad akademik, dijak slavističnega oddelka filozofske fakultete, 25-letni Adolf Gaberšek, mladenič precejšnje izobrazbe in dovolj načitan, si je vzel v svojih duševnih stiskah življenje, obenem na zapustil pismo, iz katerega je dovolj razvidno, da ga je pisal mladenič, ki je bil v duhu dober in pozitiven, vendar pa tak, ki mu je zagrenil življenje materialističen cinizem ljudi. Adolf Gaberšek je stanoval na Miklošičevi cesti 7 pri Lapajnetovih. Včeraj zjutraj, nekoliko pred čisto uro, ga je domača hči opozorila, da bi bilo dobro odpreti okno, mladenič pa ji ni odgovoril, da bo storil prej nekaj drugega. To nekaj drugega je bil samoumor. Ko je čez pol ure vdira gospodinja s hišnikom v zaklenjeno sobo, je zagledala Gaberška obešenega na ključki pri oknu. Policanci so bili reševalci, ki pa niso mogli fantu več pomagati in so bili zamen vsi poskusi oživitve ga z umetnim dihanjem. Morala je priti poljska komisija zdravniška dr. Avramoviča in dežurnega uradnika Djundjeviča, ki je odredila prevoz trupla v mrtvašnico k Sv. Krištofu v postojilnem pismu sporoča nesrečni dijak, da zapušta svoje truplo zdravnikom, naj ga obducirajo. Iz tona pisma zveni razločno ves obupni pesimizem, ki je mladeniča najbrže privedel tudi do blaznosti, v kateri je skoraj gotovo izvršil svoje obupno dejanje.

○ Stedenje? V šentpeterskem parku ni bila letošnjo zimo postavljena nobena krmilna hišica za tiče, dasi ravno tu po polno pevcev in kosov, štrinkovcev in senic. Ali mestna občina nima par kovačev za to napravo?

Maribor

10letnica Katoliške omladine v Mariboru

Maribor, 3. febr.

Prihodnje dni bo preteklo deset let obstoja ene najglednejših in najidealnejših mariborskih kulturnih organizacij — Katoliške omladine. Delo, na katerega gledajo vneti in idealni voditelji organizacije v preteklem desetletju, je veliko, nič manj pomembno pa so tudi uspehi, doseženi na polju mladinske vzgoje. Ko je pred desetimi leti p. Pavel Potočnik po svojem prihodu v Maribor snoval prve osnutke društva, v katerem bi organiziral do tedaj povsem zanemarjeno obrtno in trgovsko mladino, zlasti pa še ono iz zapuščenih predmestij, si gotovo ni niti upal misliti, da bo nova organizacija že v prvem desetletju rodila toliko uspehov. Danes so lahko ponosni na in njegovi poštvovalni delavci na svoje delo. Lasten dom, ustvarjen skoro iz nič; dvorana za nastope, veliko število agilnih odsekov, med katerimi omenjamo samo godbo, ki je znana širom Slovenije; vse to je plod njihove poštvovalnosti in idealnega navdušenja mladine, ki se zgrinja krog svojih voditeljev ter dela živahno na vseh poljih prosvete v smislu visokih kulturnih ciljev.

Desetletnico bo društvo proslavilo na slovesen način dne 13. in 14. febr. V soboto, dne 13. t. m. bo od 7—8 zvečer razsvetljenje mladinskega doma in obhod po mestnih ulicah z baklja-

ne. Včeraj popoldne se je vršila v Mariboru seja zimskosportne podzveze ter se bavila z vprašanjem nedeljskih smučarskih tekem za državno prvenstvo. Sporočilo se je jugoslovanski zimskosportni zvezi v Ljubljani, da se radi neugodnih snežnih razmer tekmovalje na projektirani progi ne more vršiti. Radi tega bo zveza nedeljske tekme odpovedala ter bodo preložene na poznejši termin.

Mariborska dobrodelna akademija se danes ponovi. Akademija maribor. umetnikov, ki je doslej večerj silen uspeh, se ponovi danes v četrtek ob 16. Da se omogoči obisk najširšim slojem, se cene več kakor za polovico znižane. Vstopnice se dobe pri dnevnih blaginji v dvorani od 14 dalje.

Prireditve Krščanske ženske zveze. Krščanska ženska zveza priredi v nedeljo, dne 7. februarja ob pol petih popoldne v dvorani Zadrugne gospodarske banke smešno polno Gogoljevo komedijo »Zenitev«. Vabimo vse članice in člane, da si to prireditev ogledajo, ker se bodo od srca nasmejali.

Važno opozorilo. Mestno županstvo opozarja na okrožnico banske uprave, naslovljeno na razne ustanove, da se iste prijavijo v roku 10 dni pri mestnem knjigovodstvu na Slomškovem trgu, kjer dobe razna poasnila in prijave pole za predložitev prijav, katere zahteva okrožnica banske uprave. — Zlasti se opozarja na to župni uradi, ravnanstva srednjih šol, upraviteljstva osnovnih šol in samostanov, bolnišnic, raznih stanovanjskih korporacij in zadrž. Strogo nabožnih ustanov ni treba prijavljati. To velja za nabožne (cerkvene) ustanove, katerih namen obstoji v službi božji in sploh v verskem udeleževanju v ožjem pomenu besede. Prijava drugih cerkvenih ustanov je obvezna. Ustanovnim upravam, ki so svoje prijave že na prvi poziv izvršile, ni treba ponovno predlaganje.

Lep uspeh Maratonca. Pri nedeljski visokopinski smučski tekmi na Uršli gori s ciljem v Koljah, je odnesel Maratonca Zdravko Stangl pri izredno naporni vožnji drugo mesto in prejel kot darilo lep kip in venec. Tik pred njim je prirezal na cilj znani odlični mariborski smučar Jurij od M. S. K.

Kršna predstava bo v soboto zvečer v tukajšnjem gledališču; uprizarjo se R. Golouhova »G oteska sedanosti«, ki vsebuje žolno persiflazo na sodobno diplomacijo. Nastopajo generali, diplomatje, ki odlašajo tako dolgo z odločitvijo radi »neutraliziranja« in v posebnem posloppju »blokiranja« konj, volov, oslov itd., da medtem od lakote in žeje poginejo.

Valitve delegatov na občni zbor Nahavljane zadruge uslužbenecv drž. železnice. Pod tem naslovom priobčuje tukajšnja »Delavska politika« z dne 3. t. m. sledeče: »Glasilo »Zadrugar« izhaja 20-ega vsakega meseca; zadnja številka pa je izšla komaj 30. t. m. Zakaj? Ali morda zato, ker je v tej številki objavljen razpis volitev delegatov za občni zbor? Gospodje, ki odločate, ste bili svojevčasno privesok demokratične stranke, zakaj niste bolj demokratični? Zakaj pobirajo vaši agitatorji podpise glasovnic že poprej, preden so volitve razpisane in zakaj ne iz očijo glasovnic vsakemu članu? Se poznamo, kaj? Morala gotovih ljudi je jako čudna. Tisti, ki vedno pišejo in kričijo na shodih in kongresih, da so samo oni poverjeni med železničarji nositi monopol nacionalizma, pa sedaj, ko čutijo, da je zaupanje v njih močno zrahljano,

do. Sprevod bo šel po Tattenbachovi ulici na Glavni trg, Slomškovo trg, ulica 10. oktobra, Gosposka ulica, srezko našelstvo, Trg svobode, Aleksandrova, Meljska do vojašnice, Milnska ulica in Omladinski dom. Vsa društva in prijatelji Omladine so vabljeni, da se spreveda udeležijo. Zbiranje k sprevodu se vrši od 6 do tričetrt na 7.

V nedeljo, 14. t. m. se vrši v frančiškanski baziliki zahvalna služba božja točno ob pol 8 zjutraj. Društva se bodo zbirala na samostanskem hodniku ter bodo ob četrti na 8 šla v cerkev, kjer pričakajo pomožnega škofa dr. Tomažiča. Med mašo bo prepeval društveni zbor in igrala društvena godba na lok.

Zvečer v nedeljo v dvorani pivovarne Unión slavnostna akademija, pri kateri nastopijo vsi društveni odseki. Vstopnice se bodo dobile od sobote naprej pri vratarju frančiškanskega samostana, v Omladinskem domu, pri g. Goležu na Aleksandrovi cesti in v Cirilovi knjigarni, Koroška cesta. Vstopnice se bodo razven tega prodajale še po hišah. Pričakujemo, da se bo naše občinstvo polnoštevilno zbralo k proslavi tega pomenljivega jubileja ter se s tem oddolžilo poštvovalnim in idealnim delavcem na polju mladinsko-prosvetne vzgoje.

hodojki okoli svojih največjih sovražnikov ter jih prigovarjajo, da naj glasujejo za njihovo listo. Človek, ki poseduje samo malo značaja, ne prebavi tega. Znano mi je več slučajev, da so podpisali glasovnice ljudje, kateri sploh slovensčine ne obvladajo. Pa tudi način agitacije je zanimiv. Upokojencem obljubljajo, da bodo že oni skrbili za to, da se jim bodo vrnila stare vozne ugodnosti. Kaj pa taki agitatorji šele obljubljajo staroupokojencem? Značaji pa taki! — Železničar.

Poroka. Na svečeno eta se poročila pri Devici Mariji v Pušcavi izprašani sodni avkulent Emil Purbec z gospodino Marijo Renčelj, trgovčovo hčerko iz Pobrežja. Naše iskrene čestitke!

Smrtna kosa. Na Koroški cesti 116 je umrla 89letna zasebnica Ana Alt. Pogreb blagopokojne se vrši danes ob pol 5 popoldne iz mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobrežju. Pokoj njeni duši, žalujočim naše iskreno sočutje!

Strupeno meso. Na zastrupljenju z mesom je zelo resno obolel kovač Maks Lipuš iz Studencev. Včeraj ga je moral rešilni oddelček prepeljati v bolnišnico, ker je obstojala življenjska nevarnost. Znaki zastrupljenja so se pojavili tudi na njegovi 44letni sestri Mariji, soprogi železničarja na Radvanjski cesti 36. Tudi njo so morali prepeljati v bolnišnico.

Na ledu ob roko. Težko se je ponesrečil na Reslovi cesti 21 risar Viljem Vates. Zdrnil je na zledeneli cesti in pri padcu se mu je združila kost na desni roki. Rešilno društvo je ponesrečenega prepeljalo v bolnišnico. — Radi posledice na cesti se je istotako ponesrečil na Frankopanski cesti 78letni delavec Germave iz Zg. Kungote. Pri padcu si je poškodoval desno nogo ter so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Vsi vlni pojasnjeni. Zanimiv ples je bil, terim se je posrečilo pojasniti 4 doslej nejasne vlome v skladišče trdke Kemindustrije v Mariboru, je padel skoro slučajno te dni v roke mariborske policije. Detektivka Trpin in Pavletič sta aretirala v neki kavarni slikarskega mojstra Ernesta L. iz frančiškanske ulice, ker je preveč razgrajal. L. je imel radi eličnih deliktov že čestokrat opravka s policijo ter se je tudi to pot mirno udal ter se dal odvesti v zapore, ne sluteč, kaj se bo še iz tega skuhalo. Ko so ga v zaporu preiskali, so na splošno presenečenje našli v žepih več vitrihov in eličnega orodja za odpiranje tujih vrat. Takoj so spravili to najdbo v zvezo z raznimi vlni, ki so bili izvršeni v zadnjem času zlasti v skladišču Kemindustrije v Einspielerjevi ulici, lasti industrija Goleža. Tat sicer nikoli ni dobil gotovine, zadovoljil pa se je z raznimi laki, barvo in slikami slikarskimi proizvodi, ki so bili tudi vredni lepo vzoto. — Mošter Ernest L. se je sicer izgovarjal radi vitrihov na razne načine ter se poskušal izvit, toda policija je imela dobro sled, katere ni izpustila. Včeraj so napravili na stanovanju aretiraneega preiskavo in okradeni lastnik Kemindustrije Golež je spoznal v najdenih barvah in lakih svojo lastnino. — Ko so nato malo bolj trdo prišli Ernestovega vajenca, je dečko s solznimi očmi pritrtil, da eta res hodila z mojstrom v Kemindustrijo ponosi in na ekviraj po raznovrstno blago, katerega je mošter rabil za slikanje. Vsega skupaj eta izvršila štiri vlome v omenjeno skladišče. Na ta način eta pripomogla slučaj in alkohol, da je padel v roke policije krivec ter so končno pojasnjeni vlni, ki so bili izvršeni v zadnjem času v Mariboru.

Kulturni obzornik

„Dom in svet“ št. 10

Pričujoči zvezek, ki obsega sam sedem tiskanih pol z dvema umetniškima prilogama, zaključuje štiriinštirideseti letnik »Dom in sveta«. Ako je že vsak posamezni zvezek po svoji literarni, estetski in kritični pomembnosti vzbujal pozornost in žel nepriistransko priznanje, je pa treba o celotnem letniku »Dom in sveta« še posebej naglasiti, da predstavlja izredno lep in močan izbor našega kulturnega dela v minulom letu, tako da si brez njega niti približno ne moremo zamisliti podobe slovenske literarne tvornosti v preteklem letu. Med sotrudniki naših najodličnejših imena naših leposlovcev, esejistov, znanstvenikov in kritikov. Naravno je seveda, da je kvaliteta posameznih del zelo različna, saj je revija merilo sodobnosti, izraz vedno med dvigom in padom kipečega in valujočega kulturnega življenja in ustvarjanja, pravo ogledalo časa in njegovih predstavnikov. Vendarle pa je sprito vseh mnogostevnih plodnih dokazov ne samo marljivosti, marveč tudi nadarjenosti in stvariteljskega duha, ki nam more in tudi mora pomeniti afirmacijo slovenske kulture in voljo, boriti se za zmago tega ideala iz vseh moči, ki so vsakemu dane in izročene iz svete zakladnice našega narodnega genija, da se tako tudi v sedanosti razode ne njegov podtalni, živi, stvariteljski obraz.

O tem prizadevanju priča tudi pričujoči zvezek »Dom in sveta«, ki prinaša na uvodnem mestu razpravo urednika Rajka Ložarja z naslovom »Kulturni problemi slovenske umetnosti«. Razprava ni samo poizkus, podati sintetično podobo naše estetske umetnosti od baroka do danes in to pred-

vsem z duhovnega in kulturnega vidika, ampak zastavlja predvsem vprašanje o problematiki našega slovenskega duha sploh, radi česar avtor nujno poseza na druga področja, na primer v literaturo, da tudi tam poišče vzporednice za dokaz, ki naj potrdi njegovo osnovno tezo o razkolu in dvojnosti našega duha, ki ju je skušal morda malo presplošno zajeti v dve nasprotni smeri »personalizma« in »naturalizma«, kar sicer navadno in vsakdanje označujemo kot nasprotje med idealizmom in materializmom. Prav zaradi prevelike splošnosti je mogoče imeti drugačno mnenje tu in tam, n. pr. če reformacijo prištevamo k »naturalističnim« dobam, dočim »u« je pa barok že ves »personalističen«. In vendar moramo tudi reformacijo prav tako kakor barok — docela vzporedno — tolmačiti, vsaj z duhovnega in literarnega vidika, kot idealistično negacijo renesančnega humanizma in materializma, saj vemo, da konfesionalna razlika še ne pomeni nujno duhovnega nasprotja. Tudi »naturalizem« pri Levstiku udari nekam trdo, čeprav imamo Ložar v bistvu prav, le da njegova študija zahteva še polno dopolnil in razjasnitev. Toda on tudi nič drugega ni hotel, nego samo »pokazati način in potrebo takega raziskavanja«.

Revija se spominja tudi stoletnice rojstva Frana Levstika. Pod naslovom »Erjavce Levstiku« priobčuje dr. Avgust Žigon dolgo vrsto Erjavčevih pism Levstiku, ki ne oveljujejo le njeguna medsebojnega razmerja, marveč so važna tudi za spoznavanje tedanjih slovenskih kulturnih in političnih razmer. Z objavo teh pism nam Žigon osvetljuje Levstikovo biografijo iz let 1864—1867, potemtakem leta, v kateri pada tudi njegova tajništvo pri Matici. — Levstik tajnik pri Matici: 15 mesecev — to je naslov tako rekoč posebne študije v okviru teh pism. Zgoščeno, a vendarle izčrpno, na njemu laeten duhoviti in promicav način nam Žigon osvetljuje Levstika in zbor pravkov z »očutom« Bleiweisom na čelu ter postavlja fakt za faktom. Samo to poglavje obsega deset strani, vsega materiala z opombami vred pa je sedem in dvaj-

set strani. — Nadalje je posvečen spominu Fr. Levstika članek, ki ga je napisal Boris Orel in ki ima naslov »O Levstikovem Martinu Krpanu«. Avtor se v njem skuša »dotipati do mističnega jedrišča Martina Krpana«. Njegova izvajanja so vsekar zanimiva, deloma prepričevalna, deloma le ugibanja. Ne tičejo se neposredno Levstikove literarne umetnine, toda zgodba o Martinu Krpanu ali pa morda celo njeno mistično poreklo je tu dobilo vsekakor novo, v resnici zanimivo perspektivo.

Med razpravami moramo omeniti še »Stil v zgodovini glasbe«, o katerem je pisal skozi ves letnik dr. Stanko Vurnik. Pričujoče nadaljevanje, s katerim se obenem zaključuje pregled antične glasbe, nas seznanja z dobo helenistične moderne, ko sta subjektivistično in naturalistično gledanje na svet vtanila svoj pečat tudi glasbenemu življenju. Zeleti bi bilo, da bi čimprej dobili v poznatost celotno študijo, ki je plod vestnega in razumevajočega znanstvenega dela. Razen te razprave prinaša serija še članek Silvestra Škerljaja, ki pod naslovom »Vprašanje naše orientacije« razmotriva naš odnos do nemškega in francoskega duha in prihaja do zaključka, da se je treba Slovenec tesneje, nego do sedaj, vživljati v »neporušni enotnosti francoske kulture«. Za kaj mu pri tem gre, je pomazori s citatom iz članka »Ideja in kvaliteta«, ki ga je leta 1930 priobčil v »Domu in svetu« Francé Vodnik in ki je dokaz, da je tudi pri Slovencih in to iz lastnih osnov že dozorelo spoznanje, da narodnost in kulturni vrednot ne gre istovetiti s svetovnim naziranjem in da nam je kljub vsem nujnim idejnim razlikam treba kakor še nikoli poudarjati in krepiti zavest narodne in kulturne enotnosti slovenstva. V tem se je pri nas vedno toliko grešilo, ko so si ljudje zaradi razlike svetovnega nazora odrekali bodisi narodnost bodisi kulturno vrednost in pomembnost, a od vsega tega eta imela vendarle škodo samo narod sam in njegova kultura. Članek je vreden razmisljanja.

Leposlovni del prinaša v tem zvezku samo prozo. Pisatelj France Bevk priobčuje črtice

z naslovom »Od sedmih do polnoči«, ki nam v izoblikovani obliki razodeva trpljenje matere, ki so ji aretirali sina, a ji je on zaupal važno naročilo. »Psemi mi več« je dalje naslov novele, s katero mnogo obetajoči Mihael Kranjec nadaljuje zbirko svojih slik in novel iz Slovenske Krajine, prikazujoč nam v njih življenje iz sveta tamonjih kmetov in težakov. Pravo nasprotje njegovi v naturalizem prehajajoči stvarnosti je Miran Jarc s svojo psihoanalizo, fantastičnostjo in ekspresionističnim simbolizmom. Njegov »Belial« je poizkus, pokazati podobo zmaterializirane sodobnosti, ki večini ljudi zagrinja pravo podobo sveta in življenja, ki je samo v preprostosti, čistosti in prirodnosti, in je obenem izpoved hrepenenja proč iz ječe in omejenosti tega sveta k resnični in lepi človečnosti. Idejno soroden, a v konceptu snovi in v stilu izraza popolnoma različen je Bogomir Magajna, ki je v »Grmadi« podal sliko borbe za svobodo, pojmovane etično in nacionalno in upodobljene v liku inženjerja Radovana Kastelca.

Literarno-kritični del prinaša ocene in poročila vnaslednjem redu: Ivan Pregelj: Izbrani spisi (Tine Debeljak), Narte Velikonja: Otroci (Tine Debeljak), Ivan Albreht: Odevis (Francé Vodnik), Maurice Baring: Daphne Adeane (Miran Jarc), Clovecanstvo (dr. I. P.), Joseph Conrad: Senčna črta (Miran Jarc), Gustave Flaubert: Salambo (dr. I. P.), Shakespeare: Komedia zmešnjav (L. Klakočér), »Jatos«: Novi stihovi (Miran Jarc), Julius Meier-Graefe: Die weiße StraÙe (St. Poglajen-Neuwall), France Kidrič: Zgodovina slovenskega slovstva, 2. snopič (Anton Preznik), Vodnik po zbirkah Narodnega muzeja v Ljubljani (F. Š.), Dijski kolektor za šoleto leto 1931/32 (R. L.), Siede se Glasbeni pregled (S. V.) in Zapiski: Spisi alavista dr. Manninga (A. Kobal) in »V kraljestvu zlatoroga« (R. L.). Razen tega eta zvezku priloženi dve prilogi z več slikami starejših slikarjev. Uredništvo in urava pa eta priložila oglaš »našim naročnikom« — za zvesto podporo in naklonjenost lista tudi v prihodnjem letu!

Fr. V.

Dnevna kronika

Koledar

Cetrtek, 4. februarja: Andrej (Hrabroslov) K., škof; Janez Brit.

Novi grobovi

† V Mariboru je 2. februarja umrl g. dr. Vladimir Rudež, zdravnik. Pogreb bo danes popoldne. Blag mu spomin! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† Na Sladki gori pri Šmarju pri Jelšah je umrl v visoki starosti 83 let bivši strokovni učitelj g. Josip Knaflič, Blagopokojni je užival vsepovsod spoštovanje. Svetila mu večna luč! Žalujemo naše sožalje!

Osebnosti

— Promocija. V soboto 6. t. m. bo promovirala v Gradcu gospodična Stela Divjakova, hčerka ravnatelja bolnišnice za duševne bolezni na Studencu g. dr. Divjaka, za doktorico zdravilstva. Iskreno čestitke!

— Poročila sta se dr. Franc Černe, zdravnik v mariborski splošni bolnišnici, in gđna Matilda Ramšak. Priči sta bili za ženina železniški uradnik Drago Gračnar, za nevesto pa njen brat dr. Ramšak, okrožni zdravnik v Črni. Mladima poročencema naše najiskrenejše čestitke!

— Imenovanje. S sklepom ministra za trgovino in industrijo je imenovan na državni strokovni tekstilni šoli v Kranju za uradniškega pripravnika Vojko Norberg, absolvirani učenec drž. srednje tehnične šole v Ljubljani, za uradniškega pripravnika na drž. trgovski akademiji v Ljubljani pa Vladimir Černe, diplomirani absolvent gospodarsko-trgovske visoke šole v Zagrebu.

— Iz veterinarske službe. Premeščeni so: za višjega veterinarskega svetnika obmejne veterinarske postaje v Koprivnici v 4. skupini 2. stopnje Drago Rauch, višji veter. svetnik kr. banske uprave savske banovine v Zagrebu v isti skupini; za viš. veter. svet. kr. banske uprave savske banovine v Zagrebu v 4. skupini 2. stopnje g. Milan Kunstek, viš. vet. svet. kr. banske uprave drinske banovine v Sarajevu, iste skupine; za viš. vet. svet. kr. banske uprave savske banovine v Zagrebu 4. skupine 2. stopnje Dragutin Bohus, viš. vet. svet. rumskega okraja iste skupine; za viš. vet. svet. čabarskega okraja 4. skupine 2. stopnje dr. Ferdo Strouhal, viš. vet. svetnik zagrebskega okraja iste skupine; za viš. vet. svet. kastavskega sreza 4. skupine 2. stopnje g. Emanuel Frakei, viš. vet. svetnik sušanskega okraja iste skupine; za vet. svetnika-kr. banske uprave savske banovine v Zagrebu 6. skupine dr. Feliks Polak, vet. svet. obmejne postaje v Koprivnici iste skupine.

— Poročila sta se v Dobji vasi pri Prevaljah 3. februarja g. Josip Hedl, veleposesnik v Marenbergu, in gđa. Malči Pešivnik, hčerka veleposesnika in lesnega trgovca v Dobji vasi. Poročil ju je dekan g. Matej Riepl v farni cerkvi Marija Devica na jezeru. Novoporočencema želimo obilo sreče in blagoslov!

M. u. dr. Albert Trtnik

se je preselil v Gledališko ulico 4 nasproti opernega gledališča. Ordinira od pol 10 do 12 in od 4 do 5. Telefon 34-62.

Ostale vesti

— Koncert Glasbene Matice, katerega je dne 14. januarja oddajala radio oddajna postaja kot mednarodni evropski prenos, so čuli tudi naši rojaki v Ameriki. Tako je prišel danes dopis od L. N. La Salle III. iz Amerike, da so 14. januarja ob 2.30 (ameriški čas) razločno slišali prenos in program ljubljanske oddajne postaje. Ljubljanski program je oddajal tudi K. J. W. National Broadcastings System Chicago. Ta je sprejemal program od Langenberg, ki ga je oddajal na kratke valove ostalim svetovnim postajam. Vsi dopisniki hvalijo nastop Glasbene Matice in izborni prenos.

— Filharmonična družba v Ljubljani je prešla na svoječasni razpis nagrade za najboljšo vokalno-instrumentalno simfonično delo več skladb, ki so jih ocenili gg. Václav Talich, šef Češke filharmonije, Suk Josip, skladatelj in profesor praškega konservatorija, in Baranović K., ravnatelj zagrebske opere. Čeprav nobena vposanih skladb ne ustreza stavljenim zahtevam, je Filharmonična družba vendar podelila trem najboljšim skladbam priznalne nagrade v skupnem znesku 8000 Din. Priznalne nagrade so dobile skladbe »Celjska romanca« od Osterca, »Vizijac« od dr. Švare in »Ubežni kralje« od Sonca.

— Umetniška Matica je določila za svoje člane večje število lepih daril. Na odborovi seji 1. februarja so se po žrebu razdelila ta darila (originalne slike v okvirju, plastike, keramika, grafika) sledečim članom Umetniške Matice: Bratina Milena, Burja Roza, Beg Ante, dr. Josip Choleva, Gorjup Mario, Hrast Oskar, Jonke Jože, Jakopc Karel, tr. Janez Jensterle, Kante Stana, Kenda Joep, Kristof Rezka, Lončarič Jože, Lorgier Alfonz, Marn Bogdan, Levstik Vera, Moretti Josip, Oblak Zala, Pavlič Ivo, Piano Anica, Rož Franjo, Rea Ribar, Soklič Jakob, Sentjura Ferdo, Šmon Franc, Tomaž Matko, Urlep Janko, Vuk Ivan, Vode Angela, dr. Josip Zdobšek, Božič Milica, Cesar Ivan, Dežnan Pavla, Faganeli Anton, Hvala Mihaela, Košnik Ivan, dr. Logar Franc, Lovšin Kristina, Milinšek Ivan, Novak Franja, Repe Josipina, Savinšek Fran, Schaffer Franc, Uršič Tone, Klančar Josip, Drago Ivanovič, Karel Selko, Grebenšek Marija, Mayer Pavla, Semen Pavla, Džoko Kovačević, Pavlovac Milan, Kotnik Zorko, Darila se bodo oddajala navedenim od 20. do 29. februarja. Po pošti se ne pošiljajo. Če želi kdo prej izvedeti, kaj mu je žreb naklonil, naj priloži pismo dopisnice za odgovor. Točen naslov: Umetniška Matica, Ljubljana, Poljanski nasip 12, III. nadstropje. Edicije za leto 1931 bodo prejeli vsi člani tekom enega meseca.

— Sadjarska podružnica na Viču priredi drevi ob 19 v risalnici osnovne šole svoje običajno predavanje, h kateremu najljubše vabi vse člane in prijatelje sajdarstva.

— Vremensko poročilo direktorje drž. železnice v Ljubljani po stanju 3. februarja ob 8 zjutraj: Bistrično-Bohinjsko jezero — 8, jasno, snega 18 cm; Brežice — 5, jasno; Celje — 3, jasno; Dravograd-Meža — 8, jasno, snega 8 cm; Jesenje — 2, jasno; Kamnik — 4, jasno, snega ni; Kranjska gora — 7, jasno, snega 30 cm; Kočevje — 5, jasno; Kotoriba — 3, oblačno; Ljubljana — 4, jasno; Ljutomer — 1, jasno; Maribor 0, jasno, snega ni; Novo mesto — 5, jasno; St. Janž na Dolenjskem — 8, jasno; Trzin — 2, jasno; Rakek 1, jasno.

— Vremensko poročilo iz Kranjske gore po stanju 3. februarja ob 7 zjutraj: barometer 765 mm,

temperatura — 7, vreme jasno in mirno, veter sever, 30 cm sreča, smuka idealna, skakalnica in sankalnice uporabna.

— Kmetijski prosvetni tečaj v Polzeli. Na praznik 2. t. m. sta se vršili v okviru prosvetnega tečaja, ki nam ga prireja Prosvetno društvo dve predavanji v Prosvetnem domu. Po večernicah ob 3 je imel najprej g. Mihelič iz Celja predavanje o zavarovanju. Po njegovem predavanju je sledilo predavanje kmetijskega referenta okrajnega načelnstva v Šmarju pri Jelšah g. inž. Janeza Oblaka o živinoreji. Tečaja se je udeležilo kakih 100 ljudi, ki so izvajanjem obeh predavateljev sledili z veliko pozornostjo. — Prihodnje predavanje se vrši v nedeljo 28. t. m., in sicer bo govorila g. Miloš Levstik o sadjarstvu in tajnik ljudske posojilnice g. Prolog o kmetijskih posojilih.

— Zadnji termin za vlaganje prijav za pridobitno poteče s 5. februarjem. Potrebne tiskovine za prijave ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Globoko zdravo spanje?

Ako nemirno spite, če pijete kavo, potem poizkusite rabiti kofeina prosto kavo Hag, ki vam bo gotovo dopuščala mirno in globoko spanje. Prava kava prve kvalitete je kava Hag. Ona varuje Vaše srce in Vaše živce.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 9 od 3. februarja je objavljen »Pravilnik dijaškega doma Aleksandra I. v Belgradu«, dalje »Pravila o državnih strokovnih izpitih za uradniška zvanja v pošto-telegrafski stroki«, »Navodila za poslovanje s poštno hranilnico«, »Postopanje glede prenosa lovškega orožja čez mejo«, »Izpremembe pravilnika o kovanju zlatnikov in njih dajanje v promet«, »Razglas banske uprave o avto-busnem prometu«, »Objave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932«, »Popravek k objavi posebnih uizac za trgovanje z žitom.

— Poleno priletelo v glavo. V Dolu pri Ljubljani se je pred dnevi ponesrečil 84-letni sin posestnika Anton Šimenc. Temu je njegov sosed po nesreči vrgel poleno v glavo. Šimenc, ki je včeraj prišel v ljubljansko bolnišnico, je sicer hudo, vendar pa k sreči ne nevarno neškodovan.

— Tihotapci tobaka. Trije moški so se te dni pripeljali z avtomobilom pred gostilno Turčič v Duharavi pri Zagrebu. Medtem ko je gostilničar ostalima dvema stregel, je tretji odnesel z avtomobila v hlev tri velike vreče. Nato so se odpravili. Občinski blaginjak pa je slučajno našel v hlevu na omenjene tri vreče in ker so se mu zdele sumljive, jih je odprl. Našel je notri tobak. Vsega skupaj je bilo tobaka 135 kg. Takoj je obvestil orožništvo. Zvečer so se zopet pripeljali trije mošje z avtomobilom po vreče. Enega izmed njih so orožniki takoj aretirali, ostala dva pa sta pričela bežati. Občinski stražnik na je takoj pričel zasledovati in ju kmalu dohitel. Ker se na njegov poziv nista ustavila, je streljal in enega izmed bežečih zadell v nogo. Drugemu pa se je posrečilo pobegniti. Orožništvo je mnenja, da gre za dobro organizirano društvo tihotapcev tobaka.

— Ljudje, ki trpe na hudem zaprtju in jih vrhu tega muči preobitna kvi v spodnjem delu telesa, valovanje krvi proti možganom, glavobol in utrujanje srca ter trpe na obolenjih sluznice debelega črevesa, ranitvi istega, hemeroidih in tvorih, jemljejo zjutraj in zvečer četrtinko naravne »Franz-Josef« grenčice. Vodilni zdravnik kirurških zavodov izjavljajo, da so z najboljšim uspehom uporabljali »Franz-Josef« vodo pred in po operacijah. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Pes rešil življenje. V Zagrebu se je v noči od torka na sredo pripetil dogodek, kakršnih ni mogoče v vsakdanjem življenju. Pri neki družini v Svarovi ulici je bila že dalj časa zaposlena kot služkinja 23 letna Ljubica S. V tork zvečer je prišla Ljubica zelo potrta domov. Kakor se je pozneje zvedelo, se je sprla s svojim zaročencem. Ko se je že vsa družina podala k počitku, se je Ljubica zaprla v kuhinjo, odprla plinski vijak, sedla na stol in pričela vdihavati plin, ki je uhajal iz cevi. Kmalu je padla v nezavest. Cisto gotovo bi nesrečno dekle umrlo, da se ni pojavil rešitelj v podobi psa volčjaka, ki se je nahajal v stanovanju in ki je bil zvesto vdan dekletu. Naravni nagon mu je najbrže delal, da v kuhinji gotovo ni vse v redu, ker so vrata zaklenjena. Prišel je s nogami praskati po vratih in ko to ni pomagalo, je začel lajati. Z lajanjem je prebudil domače, ki so vdrli v kuhinjo, našli nezavestno dekle ter nocoj reševalni avto, ki je kandidatinjo smrti odpeljal v bolnišnico. Dekle je že izven nevarnosti.

— Kdor potrebuje okrepila, posebno kdor je zaposlen v zaprtih prostorih, ta se zanesljivo varuje z jahanjem miše in kit, kakor tudi s pcepševanjem krvnega toka s Fellerjevim Elsalfluidom, tem preizkušenim domačim sredstvom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrj 134. Savska banovina.

— Kubična računica za remelino, žagance (deske), plohe, polmorale, morale, madrierje, tavole in lestove. Sestavlja Mirko Logar. 312 strani, cena Din 45.—, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Kako velikega pomena za naše kmetijske in lesno gospodarstvo je te vrste pripomoček, pričajo vsakdanja povpraševanja po te vrste računici. Vsi trgovci, posebno pa kmetijski gospodarji, bodo z veseljem segli po njej, saj si bodo prihranili na podlagi izračunanih tabel tako na času kakor na sigurnosti računa. Tabele vseh lesnih izdelkov so tako enostavno in pregledno sestavljene, da so vsa nadaljina navodila odveč, prodajalec ali kupcu je le treba, da pomnoži za določeno mero izkazano kubično vsebino s številom desk ali plohov, ki jih prodaja ali kupuje, pa že ima kubično množino vsega blaga. Ker je knjižica res praktično sestavljena, jo toplo priporočamo vsem posestnikom gozdov in lesnim trgovcem.

— Prava metoda uspešnega negovanja lepote počiva na vnoabi takšnih pripomočkov, kateri se

Celje

— Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in okolico se vrši v torek 9. t. m. od 8 do 12 dopoldne v posve-tovalnici gremija trgovcev, Razlagova ulica 8, pritičje levo.

— Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrla na praznik posestnikova hčerka Albina Zupančeva iz Marijagradca v starosti 2 let. — Na svojem domu na Brežu št. 12 je umrl v torek bivši tesar Debevc Jakob v visoki starosti 78 let. — Dušam rajnih večni mir in pokoj, žalujemo preostalom pa naše iskreno sožalje!

— Nesreče in nezgode. Na praznik 2. t. m. se je 24letni mizaraki pomočnik pri Vehovarju Ger-lanc Vladimir iz Celja vsekal pri sekanju drv v levo roko ter se težko ranil na roki. — Pred tednom dni je 71letnemu posestniku in kovaču Jeklu Jakobu iz Vojnika na poledenosti cesti spodrsnilo, da je padel in si zlomil levo nogo. Prišel je te dni v celjsko bolnišnico. — Na praznik 2. t. m. je prišel 10letni sin železniškega delavca iz Levca Knez Anton z roko v stroj, ki mu je zdrobil palec na desni roki. Tudi on se nahaja v javni bolnišnici.

— Na prihodnjem prosvetnem večeru v ponedeljek 8. t. m. nam bo kupal prof. Janko Mlakar iz Ljubljane »Planinski ričet« ob skioptičnih slikah. Vabimo občinstvo, da se predavanja znanega humorističnega pisatelja v obilnem številu udeleži. Predavanje se vrši ob 8 v veliki dvorani Ljudskega doma.

— Trije vaški svetniki. Prostovoljno gasilno društvo v Babnem pri Celju priredi v nedeljo 7. t. m. ob pol 4 popoldne v veliki dvorani Ljudskega doma igro »Trije vaški svetniki«, kmečka burka v treh dejanjih. Predprodaja vetopnic se vrši v Slomškovi tiekovni zadruzi (poleg Marijine cerkve). Med odmori svira tamburaški zbor Krekove družine.

Trbovlje

Koristna desetletnica. Pred desetimi leti je par rokodelcev pri rudniku s žutom pomagati svojemu tovarišu v bolezn ali nezgodi, ustanovilo rokodelsko podporno društvo v Trbovljah, ki se je do danes razvilo v močno podporno organizacijo, katero vodi še danes onih par agnihl tovarišev, ki so to društvo ustanovili. Danes šteje 150 rednih članov ter se je v preteklem letu izplačalo na podporah nad 7000 Din. Društvu želimo uspeha in razvoja tudi v bodoče.

Pasjion bomo enkrat videli tudi pri nas. Naši pridni igralci nam ga hočejo uprizoriti za »Veliko noč. Prav!

Občni zbor gasilcev društva Trbovlje-trg se je vršil zadnji nedeljo. Društvo ima še poseben odsek pri Sv. Katarini, ki šteje 19 članov, vseh rednih in podpornih pa je skoraj 200. V preteklem letu so bili gasilci alarmirani zaradi ognja v petih slučajih. Zupan Vodusek je pohlvalil gasilce, da so dobro delali za državne volitve. Odstopivšega načelnika Pungarčarja so izvolili za častnega člana. Dipleme za 25 letno delovanje v društvu pa sta prejela Marn Franc in Lisac Ivan. Za novega načelnika je bil izvoljen Guček Fr., v ostali odbor pa Hlastan, Prašnikar, Varga, Klenovšek, Bregar, Zore in Naglav. K 54. letu obstoja društva je naša želja, da bi tudi v bodoče tako nesebično delovali za plemenito stvar.

Praznovanje pri rudniku. V februarju se poleg nedelj še šest dni ne bo delalo. V delavnicah praznujejo redno v ponedeljkih, ostala večina pa ob sobotah.

Štiri vesele enodejanke uprizorijo v nedeljo popoldne v Društvenem domu.

Slovenjgredec

Umrl je inž. Alojz Fiedler, dvorni svetnik v pokojih. Pokojni je bil rojen Dunajec in se je naselil pri nas ob času, ko se je gradila železniška proga Dravograd—Velenje. Fiedler je vodil gradnjo te proge. Mučil ga je revmatizem v nogah, zaradi katerega je bil priklenjen na posteljo nad deset let. Pred tremi leti pa ga je zadell še mrtvoud. N. p. v. m.!

Smučarski klub, ki se je ustanovil pred par leti, deluje letošnji zimo prav živahno. Saj so na čelu kluba samo vneti smučarji. Preteklo nedeljo je priredil svojo prvo javno tekmo na 8 km dolgi in precej težki progi. Start in cilj je bil pri mostu, ki vodi iz Slovenjgrada v Stari trg. Proga je nato šla čez polja in dalje prav strmo čez Progl. na Grajsko vas in po drugi strani mimo Vaupola in Sanelca v dolino ter po polju zopet proti mostu na cilj. Izmed 12 tekmovalcev je prišel prvi na cilj Kralj Ervin v 34.39 minutah, drugi Poločnik Jurij v 36.49 min., tretji Ulbing Artur v 40.44 min. Po končani tekmi je bil v gostilni Ulbing skupni sestanek, kjer je bil razglašen rezultat in razdeljene nagrade. Prvo nagrado je dobil Kralj — srebrno cigaretno dozo, drugo Poločnik — briljantno cigaretno dozo iz aluminija in tretjo Ulbing — tri smučarske kravate.

Koliko smo pokadili. Tukajšnja glavna zaloga tobaka je imela v preteklem letu prav lep promet. V okolstvu, katerega oskrbuje ta glavna zaloga, se je pokadilo v preteklem letu za 2.502.468,50 Din vseh vrst tobaknih izdelkov, to je tobaka, cigaret, cigar in klobas skupaj. Ker tobak noče goreti sam iz sebe, se je k temu porabilo tudi za 203.700 Din vžigalce. Cigaretnih papirčkov pa je šlo v zrak za 48.900 Din. Skupno se je torej spremenilo v dim in šlo v zrak 2.755.068,50 Din. — Največ tobaka se je pokadilo meseca julija, in sicer za 240.082,50 Din, najmanj pa meseca decembra za 177.400 Din. Sploh pa je konzum tobaka, od kar se je podražil, znatno padel, a kljub temu še izkazujejo izdatki prav lepe številke.

Šoštani

Sportniki, združeni v SK Šoštani, so zborovali v soboto 30. januarja v prostorih hotela Union. Obč. zbor je potekel v znamenju stvarnih debat; vse kaže, da bo klub kmalu dosegel renome, katerega je užival pred leti. — Nogometna sekcija je v minulemu letu priredila na svojem prostornem igrišču več tekem, večinoma s celjskimi klubi; skupni score je za domači klub pozitiven. Treba bo pa seveda še veliko sistematičnega treninga — in energično treniti vse, kar s pravilno vzgojo nima vezi. Surovi igri, ki smo jo pri mnogih tekmah v minulemu letu opažali, mora dati šoštanjski nogomet slovo. V zdravem telesu zdrav duh, naj bo v bodoče geslo kluba!

Umrl so v januarju: Jožef Kumer, Dvornik Anton, Donko Stelka, Korušek Vinko, Martin Godec, Poljanec Jela, Jakob Plaznik, Kováč Stanislav, Zager, Obšteter Marija. — N. v. m. p.!

Na pustno nedeljo v dvorani Slom. doma dve saloigri: »Nocoj je prav lep večer« in »Fest fante. Začetek ob 3 popoldne. — Vabljeni!

izdelujejo iz sestavin, ki medicinski učinkujejo, kot so to: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljnjih stroškov 40 Din), Elsa-mila lepote in zdravja (pet kosov franko 52 Din) pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrj 134. Savska banovina.

Življenje na Brezjah pozimi

Brezje, 2. februarja.

Poleti je pri nas zelo živahen promet, pa tudi pozimi ne moremo govoriti o dolgočasu. Že številni poročni pari, katerih eni se pripeljejo v elegantnih avtomobilih, drugi priromajo tudi peš s postajo, prinese s seboj precej življenja. Preteklo leto je bilo 214 porok, letos se bo pa število gotovo zvišalo, ker je izdan odlok, da imajo Brezje izjemno etališče, kar se tiče poročne takse, ki je je odedel pri nas najnižja.

Brezjani so v tekoči sezoni živahni zlasti v društvih. Preteklo nedeljo je predaval v Prosv. društvu g. prof. Ovsenek o nalogah društva, njega pomenu in potrebi za Brezje. To je bila letošnja zimo že sedma prireditve, med katerimi naj zlasti omenjamo proslavo 700 letnega jubileja sv. Elizabete z istoimensko igro. V nedeljo popoldne se je dramski odsek postavil z Molierovim »Namišljenim bolnikom«. Dvakrat so že nastopili Križarij, kateri so se šele letos ustanovili. — Tudi Sadjarsko in vrtnarsko društvo, ki pripravlja veliko razstavo, bo v kratkem priredilo zanimivo predavanje. Jasnno, da ne zaostaja i Tujsko-prometno društvo, ki dela za prihodnjo sezono velike in resne nahte. V najkrajšem času bo zopet priredilo zanimivo predavanje, sicer je pa s sijajno uspehim Miklavževim in Silvestrovim večerom splošno navdušilo. Vaščane. Da hočejo biti Brezjani v vsakem oziru napredni, so dokazali s tem, da se jih je kar 25 vpisalo v tečaj za nemščino, ki ga vodi g. P. Henrik.

Tudi berejo radi. Nič manj kakor 259 časopisov in revij prihaja na Brezje, med katerimi je nad 100 nabožnih (Bogoljub, Glasnik, Cvetje, Ave Maria), 70 političnih (Slovenec, Domoljub, Amer. Slovenec, Slovenski gospodar), 63 strokovnih (Kmetovalec, Sadjar in vrtnar, Čebelar, Gospodar), nekaj pa leposlovnih. Naročnikov Družbe sv. Mohorja je nad 100, tako da so vse te številke zelo visoke, če pomislimo, da nimajo Brezje (z dvema majhnima vasiama s par hišami) niti 100 hišnih števil.

Zagorje

Tukajšnje kino podjetje »Triglave«, last gosp. Valanta, si je nabavilo aparat za zvočne filme, kar je za naš kraj vsekakor posebnost. V nedeljo so privikrat predvajali zvočni film. — Te dni je nastopil svojo službo pri tukajšnjem rudniku novi ravnatelj inž. Biskupsky, prejšnji je odšel v Trbovlje. — V nedeljo je bila prva nogometna tekma letos. Igrala je rezerva SK Zagorje in rezerva SK Hrastnik. Rezultat 1:1. — V torek, na Svečnico, je igralo prosvetno društvo na Lokah komedijo »Križarska vojska«.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Cetrtek, 4. februarja: REVNA KOT CERKVENA MIŠ. Red B.

Petek, 5. decembra: Zaprto.

Komedija »Revna kot cerkvena miš« se ponovi danes za abonente reda B. Sodelujejo: gospa Nablocka, gospa Mira Danilova, gg. Gregorin, Dre-novec, Zelezniak in Gradiš v glavnih vlogah. Režija g. prof. Šestova.

OPERA

Začetek ob 20

Cetrtek, 4. februarja: CARMEN. Red A.

Petek, 5. februarja: Zaprto.

Sobota, 6. febr.: TRIJE MUSKETIRJI. Znižane cene. Izven.

Bizetova »Carmen« se ponovi v običajni zas-edbi v cetrtek, dne 4. t. m. za red A.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Cetrtek, 4. februarja: Ob 20: LUTKA. Ab. B. Znižane cene. Zadnjeje.

Petek, 5. febr. Zaprto.

Sobota, 6. febr ob 20: GROTESKA SEDANJOSTI. Krstina predstava. Izven.

Nedelja, 7. febr. ob 15: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR. Znižane cene. — Ob 20: »GROTESKA SEDANJOSTI.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 8. februarja: Ob 20: ZENITEV. Gostevanje mariborskega gledališča.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Cetrtek, 4. februarja: 9.00 Prenos Stross-majerjeve p. oslave z realke v Ljubljani. — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Plošče. — 18.00 Ing. Zidanšek: Zvinnoreja. — 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. — 19.00 Dr. Anton Bajec: Italijanščina. — 19.30 Dr. Mirko Rupel: Srebrvršščina. — 20.00 Pero Horn: Pedagogika. — 20.30 Muzika 40. p. p. Triglavskog. — 22.30 Čas, poročila.

Petek, 5. februarja: 11.30 Solška ura: V steklarni, g. Zabkar Josip. — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Čas, plošče, borza. — 17.30 Sol-skoni kvintet. — 18.30 Gospodinska ura, vodi Krekova gospodinska šola. — 19 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. — 19.30 Dr. V. Bohinec: Narodni zenilje. (Novejše hipoteze o razdelitvi slovstva na plemen.) — 20 Solška ura iz Beograda. — 20.30 Prenos iz Beograda. — 22.30 Čas, poročila.

Drugi programi

Petek, 5. februarja:

Belgrad: 11 Radio orkester. 20.30 Klavirski koncert. 21 Simfonični koncert. 22.50 Ciganska glasba. — Zagreb: 12.30 Plošče. 20 Belgrad. 22.40 Plesna glasba. — Budapest: 17 Radio kvintet. 21.45 Ciganska glasba. 22.45 Radio orkester. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. 12.40 L. van Beethoven: Sonata v f-molu, op. 57. 22 Prenos iz Amerike. 20.15 »Ljubene« v planinah, v 4 dejanjih. 22.45 Plesna glasba. — Rim: 12.45 Vokalni in instrumentalni koncert. 20 Plošče. — Stuttgart: 20.15 Filharmoniki. 21 Komorna opera (Fall). 22.30 Plesna glasba. — Berlin: 20 Prenos iz Newyorka. 23.15 Zabavna glasba. — Barcelona: 21.05 Radio orkester. 22.10 Lahka glasba. — Praga: 19.45 Poljudni večer. 20.30 Violončelo. — Langenberg: 20 Prenos iz Amerike. 21 Komedija. 24 Večerni koncert. — Toulouse: 20.45 Koncert vojaške godbe. — Trst: 11.45 Radio kvintet. 20.15 Pesta glasba. 21 Varietjski večer.

Poizvedovanje

Reven dijak je izgubil na svečnico zvečer pulover. Obvestila prosi na upravo »Slovenca«.

Ali ste že poravnali naročnino?

Obupani profesorji in učitelji

Chicagoški župan Čermak je moral nepričakovano prekiniti dopust s solnčenjem v Floridi in pohiteti nazaj v svoje mesto. Tihotapec, ki jim je napovedal neizprosno vojno, v zadnjem času niso izživali oblasti, toda mesto Chicago ima še hujše finančne skrbi. Ni izključeno, da bo naposled moralo napovedati konkurz. V posebne težave je zašlo osebje mestnih šol: profesorji, učitelji in sluge so prejeli zadnjo plačo aprila lanskega leta. Mesto jim dolguje nad 20 milijonov dolarjev. Ta teden so priredili obupani učiteljski protestni zborovanje, na katerem so sklenili: Mesto Chicago ima posebnega obrednika. Polkovnik Gowe, ki vrši to službo, govori pri svečanih mestnih poje-

dinah in sprejema goste na kolodvoru v sijajnem belem avtomobilu, ki ga spremlja častni vod mestnih stražnikov na belih motornih kolesih. Učitelji so sklenili, da se bodo ob prihodu prvega odličnejšega gosta zbrali na kolodvoru v raztrganih oblekah. Čim bo polkovnik Gowe zaključil pozdravni govor, nameravajo učitelji obkoliti gosta in ga mlo prositi, da bi jim podaril »vsaj po 10 centov za kavo, ki je niso pile učiteljske družine že po več mesecev.« — Kljub mizeriji pa profesorji še dalje predavajo iz ljubezni do naroda in mladine, medtem ko izdaja ameriška vlada težke milijone za detektive in stražnike v borbi proti tihotapcem in za drugo.

Svetovni mir

Nemško mestoce Leverhusen sredi industrijskega ozemlja ob Reni je sedež veleposredniških kemičnih tovarn. Ni nobenega dvoma, da ga bodo obiskala sovražna letala z bombami takoj po vojni napovedi. Iz tega razloga so predlagali nacionalistični mestni svetniki pri razpravi o letošnjem stavbnem načrtu, da bi dobila vsa nova javna poslopja zadosti globoke in prostorne kleti. Predlog je bil soglasno sprejet in ni povzročil nobenega spora med nacionalisti in socialisti, ki se navadno nikoli ne morejo sporazumeti v teh okrajih. Vse nove mestne šole, javna kopališča itd. bodo služila kot zavetišča za prebivalstvo pri plinskih napadih. Ta sklep je seveda nadvse značilen za naš čas kljub splošni vnetosti za mednarodni mir.

Artur Henderson, bivši angleški zunanji minister, ki je kot tak zastopal Anglijo na poslednjem zasedanju Društva narodov in bil izvoljen za predsednika razorožitvene konference. Kmalu nato so se vršile volitve in Henderson je odšel v opozicijo proti dotedanjemu voditelju delavske stranke MacDonaldu. Kljub temu se ni hotel odpovedati izvolitvi za predsednika mednarodne razorožitvene konference in ji je predsedoval. Morda bo ravno njegova neodvisnost od angleške vlade pripomogla vsaj k bolj odkriti razpravi, če ne že k uspehu konference.

Učitelj: »Kako pravimo človeku, ki neprestano govori in govori, dasiravno se nihče ne briga za njegovo pripovedovanje?«
Učenec: »Učitelj!«

Zdravnik: »Predvsem vam svetujem, da se čim več gibljete v svežem zraku. Tega ste zelo potrebni. Kaj ste po poklicu?«
Pacijent: »Letalec.«

Praktični Svicarji živijo že desetletja na račun drugih narodov. Dočim vsi narodi z velikim zaupanjem in idealizmom pričakujejo od razorožitvene konference vsaj malo uspeha, da bi se zmanjšali proračunski izdatki, če bi se dalo vsaj malo sigurnosti za mir, so Svicarji izdali posebno kolajno in posebne znamke v spomin konference v Zenevi in jih za drag denar prodajajo...

Katoliški svet v številkah

Het Schild, holandski katoliški mesečnik je objavil statistike, iz katerih je razvidno, da je izmed vseh ver po številu pristašev katoliška relativno najmočnejša. Vseh ljudi je po tej statistiki 1.850.174.000; od teh je katoličanov 351.840.000 = 19% vsega človeštva. Drugo mesto zavzema konfucijanizem s 304.027.000 pristaši = 16,4%. Ostala verstva si razdele med seboj: mohamedanizem 233.998.000 = 13,8% odstopkov, hinduizem 233.998.000 = 13,8%, budizem 199.462.000 = 10,8%, protestantizem 164.684.000 = 8,9%, pravoslavje 131.461.000 = 7,1%, poganstvo 122.240.000 = 6,6%. Ostalo odpade na Jude (15.792.000 = 0,9%), šintoizem, brezverstvo in ostala manj znana verstva.

V Evropi je razmerje sledeče: katoličani 42,9%, pravoslavni 25,3%, protestanti 24,3%, judje 2,3%, brezverci 2,2%, mohamedanci 1,8%, ostalo 1,2%.

V Ameriki: katoličani 53,1%, brezverci 27,8%, protestantje 15,4%, judje 1,8%, pogani 1%, pravoslavni 0,4%, ostalo 0,5%.

Avstralija: katoličani 22%, protestanti 62,4%, pogani 11,2%, pravoslavni 4,1%, neznana verstva 0,2%, mohamedanci 0,1%.

Afrika: katoličani 3,8%, pogani 51,2%, mohamedani 37,1%, protestanti 3,5%, pravoslavni 3%, neznana 1%, judje 0,3%, budisti 0,1%.

Azija: katolički 1,7%, konfucijanizem 30,5% odstopkov, Hindu 22,5%, budizem 30%, mohamedanizem 17,9%, pogani 4,6%, šintoizem 1,7% odstopkov, protestantizem 0,5%, pravoslavje 0,5%, ostala 0,1%.

Skrinjo z relikvijami sv. Alberta Magnusa, ki je bil rojen l. 1280 v Kölnu, so ob priliki proglasitve v svetnika v svečanem sprevedu odnesli v znamenito kölnsko katedralo. Na stotisoče ljudi se je udeležilo svečanosti, ki so se ob tej priliki vršile.

Učinkovita reklama

Zakaj je reklama potrebna

»Kako naj ve svet, da imate dobro blago napredaj, če pa se Vi sami ne potrudite, da zve zanj največje število konsumentov?« To je sedaj parola vseh naprednih trgovcev.

Ce si hoče kdo n. pr. kupiti radijski aparat, je iz številnih reklamnih sredstev radijskih tvrdk že kolikor toliko poučen o znamkah in o njihovih prednostih. Tako vsaj ve, da prihaja zanj v poštev za nakup cela vrsta radijev. Ker je trdno odločen, da si kupi aparat, prebira z največjo pozornostjo reklamne tiskovine, zanima se za inserate radijskih tvrdk v dnevnikih in si da morebiti tudi poslati v inseratih omenjene kataloge. Zda ne bo več hodil brezbrizno mimo izložb, temveč si jih bo ogledal z največjo pozornostjo, stopil bo v prodajalno in si bo dal razkazati različne modele. Tako se razpozna s pomočjo reklame na radijskem trgu in se odloči za nakup radija na podlagi informacij, ki mu jih je nudila reklama.

Vseučiliški profesor kölnske univerze dr. Seyffert pravilno poudarja, da imamo opraviti pri reklamah z nekakšno ustanovo, ki popolnoma ustreza trgu. Konsumenti se uče po reklamah spoznavati ponujeno blago in se seznanjati z njegovimi lastnostmi in cenami. Ker je vedno cela vrsta tvrdk, ki ponujajo eden in isti predmet, se nudi konsumentom ista izbira kakor na trgu. Mimo tega pa imajo še te prednosti, da jim ni treba poiskati določenega kraja, da se jim ni treba držati določenega

časa in da imajo tudi dovolj časa, da preizkusijo ponujeno blago.

Na drugi strani je treba pomisliti, da konsumenti ne morejo spoznati prodajnih predmetov tvrdk, ki se ne poslužujejo reklame. Reklamni trg je tedaj, žal, kapitalistično orientiran. Pri tem pa ne smemo prezreti, da se nikjer ne izenačujeta ponudba in povpraševanje in da torej tak nepopoln položaj trga ni morda posebnost reklamnega trga. Poleg tega je že z dejstvom, da tvrdka vrši reklamo, podana za kupeca garancija, da ima opravka z naprednim obratom.

Reklama mora biti stalna

Znan je Fordov izrek o reklamah: »Če bi v svojem poslovanju razpolagal s kapitalom v znesku 5 dolarjev, bi 4 dolarje dal za reklamo.« Manj znana pa je tale analiza reklame: Prvega inserata bralec skoraj ne opazi. Drugi inserat opazi, a ga ne prebere. Tretji inserat premotri in se odloči, da ga prebere. Pri četrtem se ustavlja pri cenah. Pri petem si zapíše naslov tvrdke. Pri šestem govori o njem s svojo ženo. Sedmi inserat ga sili h kupovanju itd. Da je brez smotrene reklame povcvi tvrdke počasn, brez ritma in brez podobne živahnosti, so se začele zavedati že mnoge slovenske tvrdke. Stalna reklama jim je pripomogla, da so se obdržale v teh težkih časih in da so jim bili povrnjeni vsi zneski, ki so jih potrošili za reklamo, s povečano prodajo.

Sv. pismo v gramofonu

Angleška svetopisemska družba, ki redno objavlja nove prevode svetega pisma v vseh jezikih, je sklenila pogodbo z ameriško založbo gramofonskih plošč »Victor«. Slednja bo objavila v 585 jezikih Kristusov govor na gori (Mat 5—6). Založnika sta sklenila, da bosta naprosila za sodelovanje duhovnike različnih veroizpovedi, ki bodo govorili v njih materinščini. Prve angleške plošče so se po zagotovilu ameriških misijonarjev dobro obnesle.

Smešnice

Gospod: »Ali je dovoljeno vprašati, koliko ste stari, gospodična?«

Starejša gospodična: »Osemnajst srečnih pomladov sem doživela.«

Gospod: »Kako nesrečno življenje ste pač morali imeti.«

Tetka: »Kaj? Celo uro te je pustil zaročenec čakati! Jaz bi ga takoj pustila.«

Nečakinja: »Jaz pa ga raje čakam eno uro, draga tetka, kakor celo življenje kot ti.«

»Matevžek, kako si ti je dopadla knjiga, ki sem ti jo poklonil za božič?«

»Je še nisem pogledal.«

»Zakaj pa ne?«

»Ker mi je mamica rekla, da ne smem, dokler si prav lepo ne umijem rok.«

»Vesel sem, da te zopet po dolgem času vidim, prijatelj. Stopiva malo v gostilno. Kaj raje pijš: pilzenca ali naš dolenjski cviček?«

»Veš, to je odvisno...«

»... kdo plača račun.«

»Pravite, da so moje slike slabe. Kaj pa vi razumete o tem, saj niste še nikdar nobene naslikali.«

»Jaz vem, ali je jajce dobro ali slabo, pa tudi še nikdar nisem nobenega zlegel.«

Domača zabava cirkuškega žonglerja ali moč navade.

Diplomati in juristi si razbijačo glavo o tem, ali je Kitajska napovedala vojno Japonski ali ne — ali je Japonska napovedala vojno Kitajski ali ne. — Kitajska in japonska vlada zanikata, edino to trdijo Kitajci, da so jih Japonci napadli. Japonci trdijo, da čuvajo svoje interese. — Medtem pa se vršijo na Daljnem vzhodu krvave bitke z vsemi grozotami in strašnimi posledicami. Prinašamo par najnovejših slik. Zgoraj: Japonske čete se uvrščujejo ob veliki zidu na meji med Mandžurijo in Kitajsko. — Spodaj levo: Ameriška straža ob vzhodu v mednarodno cono v Sanghaju preizkuša košaro kitajskega branjevca. — Spodaj desno: Japonska infanterija v strelskih jarkih v južni Mandžuriji.

Gramofonski pouk

Podjetje »Lingaufon« ponuja zbirke gramofonskih plošč za pouk inozemskih jezikov. Novi izum ima pred vsem to napako, da je predrag. Popolni tečaj angleščine ali francosčine stane na primer do 2000 Din. Ta nedostatek bo kmalu premagan, ker so sledili »Lingaufon« ostali založniki gramofonskih plošč in obljubujejo dokaj nižje cene. Strokovni krogi so mnenja, da nikakor ne bodo mogle nadomestiti plošče učiteljev. Olajšajo samo pravilno izgovarjavo začetniku, ki posluša gramofon in istočasno čita zapisano besedilo.

»Koliko je star človek, ki je bil rojen leta 1890?«

»Moški ali ženska, gospod učitelj!«

Gledališki ravnatelj: »Tukaj imate tekst vaše vloge. Igrali boste idiota. Pa nikar ne pretiravajte, igrajte popolnoma naravno, priprosto, kakor bi sploh ne igrali — gotovo boste imeli uspehe.«

Nemčija - naš največji dobavitelj

Ko smo lani priobčili statistiko našega uvoza po posameznih državah, je bila tedaj Češkoslovaška na prvem mestu, kateri je takoj sledila Nemčija. Že tedaj smo po naraščajoči tendenci nemške trgovine sklepali, da bo Nemčija v letu 1931 naš največji uvoznik. To prognozo potrjuje sedaj statistika naše zunanje trgovine za l. 1931. V naslednjem podajamo podatke o našem uvozu v l. 1930 in 1931, tako po skupni vrednosti kakor tudi glede na delež v naši trgovini:

	Uvoz		odstotek	
	1930	1931	1930	1931
Nemčija	1.221,4	925,4	17,55	19,28
Češkoslovaška	1.224,7	872,4	17,6	18,18
Avstrija	1.170,6	729,9	16,82	15,21
Italija	782,8	494,0	11,25	10,29
Anglija	411,8	315,5	5,92	6,57
Madžarska	405,5	252,0	5,83	5,25
Francija	209,1	210,6	3,87	4,39
Unija	285,4	199,8	4,10	4,16
Svica	111,0	125,9	1,60	2,62
Brazilijs	134,9	93,9	1,94	2,02
Brit. Indija	159,9	88,1	2,30	1,83

Nadalje smo uvažali še iz naslednjih držav (v oklepajih podatki za l. 1930.): Romunija 78,7 (222,7) milj. Din, 1,64% (3,2%); Holandija 76,1 (85,3) milj. Din, 1,59% (1,23%); Poljska 66,8 (113,5), 1,39 (1,63); Belgija 57,2 (67,8), 1,19 (0,97); Argentina 51,1 (61,4), 1,06 (0,88); Grčija 41,6 (52,1), 0,87 (0,75). Iz ostalih držav smo uvažili še: Turčija 9,7, Norveška 8,95, Kitajska 8,4, Španija 7,2, Kolumbija 6,4, Čila 4,0, Madagaskar 3,5 in Tunis 2,8 milj. Din.

Stanje Narodne banke

za ultimo januarja.

Pravkar je Narodna banka objavila svoj izkaz o stanju z dne 31. januarja 1932, iz katerega posebej nam naslednje podatke: Zlata podloga banke se je najbrž radi nakupov zlata v tuzemstvu zvišala za 0,4 milj. Din na 1758,9 milj. Valute so padle za 6,05 na 2,18 milj., devize pa za 50,15 na 287,8 milj. Din. S tem so devize dosegle svoje najnižje stanje po stabilizaciji dinarja. Tako velikega odтока deviz že dolgo nismo imeli. Zaradi tega je devizna in zlata podloga Narod. banke padla za 55,9 na 2048,97 milj. Din. Tudi devize izven podloge so se zmanjšale za 3,9 na 82,9 milj. Din.

Posojila banke izkazuje slejoprej padeč, in sicer za 8,3 milj. Din. Lombardna posojila so padla za 2,8 na 276,8 milj., menična pa za 5,5 na 1939,2 milj. Din.

Prejšnji predjudi državi so se povečali za 0,4 milj., dočim so začasni predjudi glavni državni blaginji narasli za 80 milj. Din na 380 milj. Din.

Obtok bankovcev je narasel zaradi potrebe ultima za 33,1 na 4944,8 milj. Din. Istočasno so se zmanjšale obveznosti po vidu za 128,1 na 698,9 milj. Din. Najbolj so znatno padle državne terjatve, ki so nazadovale za 76,9 na 56,15 milj. Din, nadalje računi drž. gospodarskih podjetij za 52,5 milj. na 56,15 milj. Nasprotno pa so žiroračuni še dalje narasli za 1,3 na 582,3 milj. Din.

Obveznosti z rokom so se povečale za 105,2 milj. na 907,6 milj. Dvig te postavke sedaj ni pripisovati menda toliko novim deviznim kreditom, ki so bili večinoma v tej postavki, ampak menda povečanju obtoka blaginjskih zapisov, ki je pri prejšnjem izkazu znašal okoli 120 milj. Din.

Vsota obtoka in obveznosti po vidu se je zmanjšala za 95 na 5643,7 milj. Din. Ker pa je istočasno padel tudi devizni zalog, se je skupno kritje zmanjšalo od 36,67% na 36,30%, zlato kritje pa je naraslo od 30,64% na 31,16%.

Glavne postavke izkazov Narodne banke so bile v mesecu januarju naslednje (vse v milj. Din):

	8. 1.	15. 1.	22. 1.	31. 1.
Zlato	1758,4	1758,5	1758,6	1857,9
Devize	332,8	315,7	338,0	287,8
Devize izven podloge	87,9	93,3	86,8	82,9
Eskont	1957,5	1946,9	1944,7	1939,2
Lombard	285,6	282,8	279,6	276,8
Državni predjudi	150,0	250,0	300,0	380,0
Obtok bankovcev	5206,2	5054,5	4911,7	4944,8
Državne terjatve	39,2	46,7	133,1	56,2
Ziro	358,4	566,6	581,0	582,3
Drž. gosp. podjetja	43,7	44,9	112,9	60,4
Obveznosti z rokom	764,8	770,0	802,4	907,6

OBRTNIŠKE ZADRUGE ZA SKUPNE ZBORNICE.

V torek dne 2. februarja se je vršil občni zbor Zadruga rokodelskih obrtni v Trzinu. V nabito polni sobi gostilne Ruch je otvoril ob 9 dopoldne zborovanje g. načelnik Primožič. Po odpravitvi drugih točk dnevnega reda se je razpravljalo tudi o vprašanju skupnih ali ločenih zbornic. O tem vprašanju je zelo temeljito in stvarno govoril gosp. Ambrožič, član Zbornice TOI, obrtnik iz Ljubana in g. Sitar, odbornik domače zadruga. O novem obrtnem zakonu je poročal g. dr. Jure Koc. Ko je dal načelnik predlog o zbornicah na glasovanje, so se vsi zborovalci soglasno izrekli za skupne zbornice.

Pred nekaj dnevi je imela zborovanje Zadruga izvoščkov in avtoizskajev v Ljubljani. Občni zbor je otvoril g. načelnik Smrekar. Vsi člani te zadruga so se na zborovanju izrekli enoglasno za skupne zbornice.

Indeks cen v januarju. Indeks cen prof. Irvinga Fisherja za svetovni trg kaže neenotno sliko. Deloma so se cene ustalile, deloma pa so padle dalje (v Uniji in Nemčiji). Indeks sam je bil naslednji (v oklepajih podatki za december 1931, podlaga so cene v letu 1928 kot 100): Severnoameriške Združene države 70,5 (72,4), Anglija 70,6 (70,6), Francija 75,7 (75,1), Nemčija 70,5 (72,4) in Italija 66,4 (66,1).

Donos trošarin in taks. Pravkar so objavljeni podatki o donosu trošarin in taks v mesecu decembru 1931. Trošarine je bilo plačano 78,1 (proračun 66,9, decembra 1930 75,6) milj. Skupno je bilo plačanih v prvih 9 mesecih prorač. leta 1931—1932 trošarine 595,5 milj., (1930—1931 662,9, proračun 602,25 milj.). Taks vozariških in splošnih je bilo plačanih v decembru lani 97,7 milj. (decembra 1930 85,6 milj.). Skupno so dale takse od 1. aprila 1931 do konca leta 1931 838,74 milj. Din, kar pomeni v primeri z odgovarjajočo dobo leta 1930, pade za 95,2 milj. Din.

Poziv denarnim zavodom. Ljubljana, 3. febr. A. A. Kr. banska uprava razglša: Bančni zavodi, regulativne hranilnice in kreditne zadruga, ki še niso ugodile okrožnici banke uprave I. št. 416/1 z dne 12. jan. 1932, v zadevi zadolžitve kmetskega prebivalstva, se pozivljajo, da dostavijo predmetna poročila banki upravi dravske banovine najkasneje do 12. februarja 1932.

Zivnorejska zadruga v Laškem. Kakor znano, se je pred letom osnovalo društvo Samopomoč, ki je imelo namen: zavarovanje živine in pomagati živinorejcu v slučaju nesreče. Za društvo je bilo

	Izvoz		odstotek	
	1930	1931	1930	1931
Italija	1.919,4	1.198,7	28,31	24,97
Češkoslovaška	556,1	743,6	8,20	15,49
Avstrija	1.198,8	727,3	17,68	15,15
Nemčija	790,7	543,3	11,66	11,31
Madžarska	485,8	317,7	7,18	6,32
Grčija	410,0	256,8	6,05	5,35
Francija	283,1	192,7	4,18	4,01
Svica	178,5	138,4	2,63	2,88
Anglija	104,4	96,4	1,54	2,01
Romunija	200,1	90,5	2,95	1,89
Španija	70,8	68,3	1,04	1,42

Nadalje smo izvažali še v naslednje države (v oklepajih podatki za l. 1930.): Poljska 50,0 (48,7), milj. Din, 1,04% (0,72%); Unija 49,3 (57,8), 1,03 (0,85); Turcija 43,4 (26,3), 0,91 (0,39); Argentina 25,0 (43,3), 0,52 (0,64); Sirija 23,5 (17,2), 0,49 (0,25); Albanija 22,6 (18,6), 0,47 (0,27). Končno je šel naš izvoz še v te-le države: Holandija 21,8, Egipt 21,1, Alžir 18,3, Kanarski otoki 13,0, Brit. Indija 11,4, francoski Maroko 11,3, Kitajska 9,2, Turčija 8,85, Južna Afrika 8,8, Malta 5,3, Tripoli 4,7, Bolgarija 4,2, Dodekanez 3,0, Švedska 2,5 milj. Din.

Iz te statistike je razvidno, da je naš izvoz v Češkoslovaško tako absolutno kakor relativno zelo narasel, kar je pripisovati v glavnem uveljavljenju trgovinske pogodbe s to državo. Pa tudi izvoz v nekatere druge države se je obdržal na razmeroma znatni višini, odnosno, se celo povečal. Zanimivo je, da sta državi z razvrednoteno valuto: Anglija in Španija, obdržali svojo pozicijo v naši izvozni trgovini.

tudi po drugih krajih Slovenije precej zanimanja. Po enoletnem obstoju se je pokazalo, da je z ozirom na sedanje nizke cene živine obstoj društva brez večjih podpor od strani banovine in občin nemogoč. Vselej tega je v nedeljo dne 31. januarja sklenilo društvo likvidirati, pa ustanoviti živinorejsko zadrugo, katere prevzame tudi vse premoženje društva »Samopomoč«. Živinorejska zadruga bo imela predvsem namen potom selekcije izboljšati plemo živine v okraju. Načelnikom zadruga je bil izvoljen Bantar Karel, pos. na Dolu pri Hrastniku, preds. nam. Roš Ferdo, pos. v Hrastniku, tajnik Zupan Ivan, kmetski referent v Laškem, blaginjak Potek Martin, pos. Jagode. Odborniki so sledeči: Kurnik Blaž, Govce, Segan Milavž, Rečica, Deželak Matevž, Lože, Lapornik Vinko, Gora, Šmid St., Jurkloster, Draksler Fran, Sirje, dr. Jerina Franc, Laško, Orožen Martin, Turje, Bricej Fran, Gabersko, in Bobovečki Anton, Polana.

Delnice obrtne banke. Prireditelji teden so bile na belgrajski borzi ekskluzivno prodane delnice Obrtne banke kralj. Jugoslavije po tečaju 130 Din (pri nominalni 200 Din). Priporočamo, da so bile predpreletki teden prodane na borzi delnice Privilegirane agrarne banke po tečaju 100 Din za komad pri nominalni 500 Din.

Vpisi v trgovinski register. Produkcija »Profita«, brata Klinar, Celje, javno skladišče: Vaško Andrej, trgovina z deželnimi pridelki, Laško-Belčinci; Tovarna ogledal in brušenega stekla, Kristal, v Mariboru, podružnica v Splitu; Jugotekstil, d. z. o. z., Maribor (200.000 Din, poslov. Rosner Marko, Loeb Vilko); Schell in drug, tovarna blagin, d. z. o. z., v Mariboru (100.000 Din, poslov. Jereb Franc, Poženel Ivan); Weiss in Geder, trg. z živino itd., Sotina; Bauman Josip, veletrgovina itd. Strilhoval, Poravnalna postopanje je uvedeno o imovini Korbi Draga, trgovca v Mariboru, Aleksandrova c. (roka: 7. febr. in 2. marca), nadalje je uvedeno o imovini tvrdke F. Perkič in Polak, tvornice perila v Mariboru (roka 2. in 7. marca 1932).

Borza

Dne 3. februarja 1932.

Denar

V današnjem deviznem prometu ni prišlo do posebnih izjememb. Promet je bil srednji in je vse zaključile devize dala Narodna banka.

Ljubljana. Amsterdam 2263,54—2274,00, Berlin 1329,21—1340,01, Bruselj 783,74—787,68, Curih 1096,15—1101,65, London 194,25—195,85, Newyork 56,0594—56,83,60, Pariz 221,19—222,31, Praga 166,38—167,24, Curih 1096,15—1101,65.

Skupni promet brez kompenzacij 3,4 milj. Din. Belgrad. Amsterdam 2263,54—2274,00, Berlin 1329,21—1340,01, Bruselj 783,74—787,68, Curih 1096,15—1101,65, London 194,25—195,85, Newyork 56,0594—56,83,60, Pariz 221,19—222,31, Praga 166,38—167,24, Curih 1096,15—1101,65.

Curih. Belgrad 9,05, Pariz 20,18, London 17,76, Newyork 513,25, Bruselj 71,50, Milen 40,50. Amsterdam 206,50, Berlin 121,45, Stockholm 99,50, Oslo 96,50, Kopenhagen 97,50, Sofija 3,72, Praga 15,18, Varšava 57,35, Atene 6,55, Carigrad 2,45, Bukarešta 3,05, Helsingfors 7,75.

Dunaj. Dinar notira: valuta 12,50.

Vrednotni papirji

Tendence na tržišču državnih papirjev se je izpremenila. Postala je čvrsta in so tečaji zelo narasli. To se je opazilo že včeraj na belgrajski in zagrebški borzi. Tudi danes so tečaji ponovno narasli. Na zagrebški borzi so se tečaji 7 in 8% Blera izenačili. Promet je bil na zagrebški borzi tale: vojna škoda 5000 kom., 8% Bler, pos. 4000 dol., 7% Bler, pos. 4000 dol., 7% obv. DHB 1000 dol., begl. obv. 200.000, Belgrajska borza pa je imela tale promet: vojna škoda promptna 1846 kom., za februar 300 kom. in marec 200 kom., begl. obv. 144.000 in 7% Bler, pos. 8000 dol. Nadalje je bilo zaključenih pet delnic Narodne banke.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 59 bl., 7% Bler. pos. 48 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% invest. pos. 57,50—60, agrarji 29—31, vojna škoda 262—268 (257, 260, 262, 265), 2. 257—258 (258, 255, 252, 256, 259), 8% Bler, pos. 48—49 (47,50, 48, 49), 7% Bler, pos. 48,50—50 (49), 6% begl. obv. 40—42 (40, 40,50, 41).

Belgrad. Narodna banka zaklj. 4950, 7% inv. pos. 58 den., agrarji 32 bl., vojna škoda 263—265 (254, 263, 265, 268, 262, 265), 2. 257—259 (265, 258), 3. zaklj. 261, 6% begl. obv. zaklj. 43, 44, 42,50, 42,75, 43, 7% Bler, pos. zaklj. 48,50, 49,50, 7% pos. Drž. hip. banke 50 den.

Dunaj. Podon.-savska-jadren. 98,50, Wiener Bankverein 11,50, Escomptes. 118, Aussiger Chemische 132,50, Mundus 105,25, Alpine 13,30, Trboveljska 34, Kranj. ind. 39.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence mirna. Promet: 34 vagonov.

Mednarodne smučarske tekme

Samo še en dan nas loči od naše največje zimsko-sportne prireditve, državnega prvenstva. Prošlo nedeljo in praznik so naši smučarji tekmovalci zadnje preizkušnje svoje moči. Obe podvezi sta priredili svoja prvenstva. Dva središča smučarstva — Mojstrana in Kranjska gora — sta bila pozorišča, kjer so nastopili naši domači tekmovalci. Klubi, kakor tudi podveze in Zveza, so videli, kaj lahko od naših tekmovalcev pričakujejo. Ko so se lani vršile mednarodne tekme, večina naših tekmovalcev ni bila dobro pripravljena. Letos je drugače. Naši najboljši so v izstali formi in so morali stari »kanonci«, predno so si priborili lokalna prvenstva, premagati nevarno konkurenco. Med 50 tekmovalci postati prvak, pač ni lahka stvar!

Dosedaj je bil edini naš reprezentant Joško Janša. Letos smo pa odkrili precej novih talentov in tudi mlajši so že dorasli. Lepo število tekmovalcev je tu, da se nam ne bo treba bati inozemske konkurence. Se nekaj je. Pri zadnjih prvenstvenih tekmah so tekmovalci dobera spoznali tudi naše skakalnice. Pri mednarodnih tekmah ne bo dolgih skokov, ker so skakalnice premajhne. Odločevala bo za zmago le lepša in boljša drž. Inozemci si zmage ne bodo priborili z daljšimi skoki, temveč samo z lepimi skoki. Radi tega imajo naši fantje več upanja na zmago kot lani. Poleg Janše, ki letos ne bo tekmoval v kombinaciji, temveč samo v teku, imamo Šramla, Oltza, Knapa, Dečmana, Jakopiča, celo Ing. Janša bo tekmoval. Tudi za tek je precej tekmovalcev, ki se bodo dobro odrezali. Bervar, Jenko, Janša, Godce itd. Lepo število dobrih tekmovalcev bi še lahko našli. Inozemski tekmovalci bodo naleteli na ostro domačo konkurenco! Državno prvenstvo si letos Čehi ne bodo z lahkoto priborili.

Ne samo radi močnejše domače konkurence, tudi inozemske tekmovalne ekipe bodo močnejše. Lani Nemci sploh zastopani niso bili. Našega državnega prvenstva so se nameravali udeležiti na

France Veber:

Glas in telo

O dosedanji udeležbi pri mojih poizkusih v radiju.

Ko sem napovedal svoje poizkuse, sem seveda slušatelje našega radija obenem naprosil za čim večjo dejansko udeležbo pri teh poizkusih. Bistvo tega udeleževanja je v sledečem. Poizkusne osebe nastopajo pred mikrofonom ter se predstavljajo poslušalcem tako, da n. pr. kaj prosto govore, se z menoj pogovarjajo, kaj čitajo ali pojejo. Jaz pa jih od časa do časa prekinjam in pozivam poslušalce, naj določijo posamezne telesne posebnosti nastopajočih oseb (n. pr. spol, starost, postavbo itd.). Glavna naloga tistih, ki se teh poizkusov udeležujejo, je torej v tem, da predvajanje poizkuse redno poslušajo in mi na moja vprašanja enako redno odgovarjajo; pri tem jim je samo na to paziti, da odgovarjajo zares po prvem vtisu in ne po dolgem premišljevanju.

In priznati moram da sem prejel koj v pričetku izredno veliko število prijav za naprošeno udeleževanje: ni večjega kraja v naši ožji domovini in tudi ne stanu ter socialnega položaja, ki bi pri teh prvih prijavah ne bil zastopan. Vendar se je v krajevnem pogledu odzvala v večji meri bivša Kranjska nego Štajerska; vzrok bo menda v različnih pogojih za ugodno sprejemanje naše postaje. V etanovsko-socialnem pogledu pa me je razveselilo dejstvo, da so se v velikem številu odzvali tudi najsišnji sloji našega naroda (n. pr. mali obrtniki, delavci, kmetje); tudi iz vrst našega učitelstva je bilo kaj mnogo prijav. Seveda sem bil tudi sam prepričan, da to število dejanski ne bo trajno: človek je že tak, da se v trenutku hitro navduši in nato, ko gre zares, enako hitro popusti. Vendar lahko danes, ko imam za seboj že osmi poizkus, trdim, da mi je ostala vsaj dobra tretjina vseh prijavljencev tudi dejanski zvesta in da se v omejenem emielu udeležujeta teh poizkusov dobra dva odstotka vseh abonementov našega radija: enako je tudi ostalo razmerje glede pastrosti po starosti, spolu, stanu in socialnem položaju udeležencev. Prav posebej naj še omenim trajno udeležbo nekaterih naših rudarjev v tu- in inozemstvu.

Kakor z različnih strani elišim in kakor se mi tudi pisмено poroča, imam tudi mnogo »starih« udeležencev, ki moja poizkusa predvajanja pač z zanimanjem poslušajo, a mi nič ne odgovarjajo. Temu sta v glavnem kriva dva razloga. Velik del teh molčečih udeležencev se boji, da bi jih njihovi odgovori utegnili »razkrinkati« kot manj dobre ali sploh nezmogljene opazovalce človeškega glasu. Torej strah pred blamažo! Ostanek takih udeležencev pa — po načinu prošule Kurenčkove Nežke — tako rekoč že naprej »ves«, da se iz samega glasu ne da nič »uganiti« in da je zato tudi vse odgovarjanje le brezplodno tratenje časa. Torej tista namišljena vsevednost, ki temelji na predsodku in ne na opazovanju dejstev! Naj samo še na kratko omenim, kako malo sta oba ta razloga stvarno utemeljena.

Pri teh poizkusih prvič ne gre za nikako »hvalno« vpoštevane tako zvanih pravilnih odgovorov in za nikako »manj hvalno« uvaževanje nepravilnih. Nasprotno, že dosedanji poizkusi so celo obistinitelj slučajev, ko utegnejo prav nepravilni odgovori biti važnejši nego pravilni. N. pr. v enem slučaju se je pri poizkusni osebi z globoko donečim basovskim glasom in stari 60 let večina poslušalcev odločila za starost 30—35 let, pri dvajsetletni mladenki s srebrenozvonkim visokim glasom pa za starost 30—52 let. Ta slučaj da o mladostni in starostni strani našega glasu mnogo več misliti nego bi bilo to možno tedaj, ako bi se, kakor bi to vsak pričakoval, pri prvi osebi bila odločila večina za večjo starost, pri drugi pa za manjšo. A tudi brez ozira na take posebne slučaje so za pravi uspeh

Budimpešta. Tendence slaba. Promet omejen. Pšenica marec 12,38—12,68, zaklj. 12,30—12,38, maj 13,11—13,34, zaklj. 13,11—13,15, rž marec 14,05—14,15, zaklj. 13,84—13,86, maj 14,50—14,72, kornuza maj 14,85—14,55, zaklj. 14,32—14,35.

Winnipeg. (Začetni tečaj). Pšenica maj 63,625, julij 65, oktober 66,25.

Chicago. (Začetni tečaj). Pšenica marec 57,125, maj 59,875, julij 60,25, sept. 61,625, kornuza marec 38,125, maj 40,625, julij 42,75, sept. 44, oves maj 26, julij 25,625.

Živina

Ljubljana živinski sejem 3. febr. 1932. Zaradi lepega vremena je bil dogon na prvi mesečni sejem znaten. Dogon je bil naslednji (v oklepajih število prodanih glav): 160 (16) konj, 77 (17) volov, 80 (28) krav, 17 (10) telet in 66 (45) prašičkov za rejo. Cene so ostale neizpremenjene kakor na prejšnjem sejmu: voli I. 5—5,50, II. 4—4,50, III. 3—4, krave debele 4—4,50, klobasnice 2—3, teleta 6—7 Din za kg žive teže. Nadalje so bile cene prašičkov za rejo 80 do 100 po komadu.

prvotno določeni termin, ko so bile pa tekme preložene, so odpovedali udeležbo. Letos pa tekme pod nobenim pogojem ne bodo preložene. Nemci pošljejo zato najboljše, kar imajo. Müller je večkratni državni prvak in brez dvoma najboljši Srednjeevropec v kombiniranem tekmovanju. V Oberhofu na prvenstvu F. I. S. si je priboil 9. m. s 402,30 točkami. (Prvi je bil Norvežan Grötumsbraaten s 439 točkami). Bil je prvi Srednjeevropec za Norvežani, ki so zasedli vseh osem prvih mest. V teku na 18 km je Müller lani na nemškem drž. prvenstvu prišel drugi na cilju v času 1:25:55 za Fincom Jarvinen, ki je prog pretekel v 1:24,42. Drugi nemški tekmovalci bo Leopold iz Breslave. Tudi ta je ptič. V Oberhofu je bil lani na 17 km prvi Srednjeevropec. Na cilj je pišl v 1:29:27 (Grötumsbraaten je bil prvi v času 1:23:43). Tretji zastopnik Nemčije bo Vili Bogner iz Monakova. Tudi izvrsten tekmovalci. Ti trije so najresnejši konkurenti za p. v mesto.

Nekoliko slabše tekmovalce pošljejo Čehi. Svoje najboljše so poslali na Olimpijado v Lacke Placide. Vendar tudi teh starih preizkušenih borcev ni podcenjevati. Vrana, Lukeš in mlajši Nemecy so se že večkrat borili za čast češkega smučarstva.

Kot tretji so naši sosede, Avstrijci. Tudi ti imajo veliko izbiro p. vovrstnih tekmovalcev, zlasti v kombinaciji. Dosedaj sta se prijavila König in Keglowski, dva izvrstna tekača in skakača. Avstrija bo letos veliko boljše zastopana, kot je bila lani. Gotovo bodo prišli še nekateri koroški tekmovalci. Ni izključeno, da pošljejo svoje tekmovalce tudi Poljaki.

Imena tekmovalcev, ki so se do danes prijavili, jamčijo, da bodo letošnje mednarodne tekme res na višku. Zveza bo v nedeljo organizirala poseben vlak in je pot ebno, da se že danes prijavijo udeleženci. Dva važna sportna dogodka imamo Slovenci: Smučarsko in plavalno državno prvenstvo. Dnevi teh tekmovalj morajo postati naši narodni prazniki!

mojih poizkusov nepravilni odgovori najmanj enako važni, kakor pravilni; saj pri teh poizkusih ne gre ne za pravilne ne za nepravilne odgovore same, tem

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Beseda samo 50 par

Krojaštva

se želi izučiti nadarjen, vreden in priljuden gluhonemec, ki govori zelo dobro. Pojasnila daje »Podporno društvo gluhonemih«, Zaloška cesta 5.

Mlado dekle

pridno in pošteno, z dežele, želi službo pri kakšni krščanski družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1404.

Mlinar

prvovrstna moč, išče službo ev. vzame tudi mlin v najem. Ponudbe pod »Mlinar« št. 1403 na upravo »Slovenca«.

Mesarski pomočnik

in prekaševalec išče službo takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1402.

Službodobe

Beseda samo 50 par

Služkinjo

pridno, pošteno, zvesto, za vsa dela v privatni hiši, poleg kuharice — iščem. Dekleta, ki so že služila, naj pišejo na upravo »Slovenca« pod »Poštenje« št. 1396.

Pouk

Beseda samo 50 par

Strok. kraj. učit.

Mestni trg 5/II.

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zaštonj. Pišite ponj! Sprejem učencev vsaki čas.

Denar

Beseda samo 50 par

Kot družabnik

primissima že obstoječega podjetja pristopim z večjim zneskom, ako rentabilneta jamčena. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Družabnik«.

Objave

Beseda samo 50 par

Oficire

bivšega B. H. I. R. 1, 2. Komp. Prosim za naslov radi važne informacije. Aloma Company — Ljubljana.

Stanovanja

Beseda samo 50 par

Stanovanje

komfortno urejeno, obstoječe iz 4 sob, z vsemi pritliklinami, v centru mesta, se takoj odda v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1348.

Separirano sobo

oddam gospodu v sredini mesta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1390.

Stanovanje

soba, kuhinja in pritlikline, se odda na Ježici št. 14, zraven pošte, za 250 Din, s 1. marcem.

Lepo veliko sobo

oddam. Kopalnica na razpolago. Kosin, Langusova ulica 11/I.

Soba s kuhinjo

v pritliklije se odda s 1. marcem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1355.

Soba in kuhinjo

oddam. Valentin Vodnikova 15, Moste.

Dvosobno stanovanje z raven vrt, odda za 500 dinarjev takoj Rojc, vila Jančigaj, Celovška 114 — četrti hiša od mitnice.

Meblovano sobo

s separiranim vhodom — oddam boljšemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1354.

Za konservatorista-učiteljskega iščem stanovanje (če možno s hrano) v dobri katoliški družini proti plačilu ali poučevanju v glasbi in instruiranju v nekaterih predmetih. Ponudniki naj pošljejo svoj naslov s pogoji na upravo »Slovenca« pod »Konservatorist«.

Glasba

Beseda samo 50 par

Radio aparat

zamenjam za pisalni stroj ali foto-aparat. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1250.

Klavirji

Tovarna in založba klavirjev, prvovrstnih instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Ugaševanje in popravila za konservatorij, glasbeno matico in druge institucije izgovarja moja trdnica. Gre na deželo. Točna postrežba in zmerne cene — tudi na oroke. Izdelovalec klavirjev R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 5, Rimska cesta 2.

Vnajem

Beseda samo 50 par

Lokal

z lepimi izložbenimi okni, v sredini mesta, se takoj odda v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1349.

ALI SE BOJITE USPEHA?

Nobena druga razlaga ni mogoča za to, da se še vedno niste pričali, kaj zmorejte

NAŠI MALI OGLASI

za Vas osebno ali pa za Vašo trgovino. Posebno zdaj za predpust se Vam nudi ugodna prilika.

Mešano trgovino

dobro idočo, prevzamem na deželi okoli Ljubljane. Ponudbe pod »Večletno-vpeljano« št. 1023 na upr. »Slovenca«.

Lokal

s trafiko, pripraven za malo trgovino, v industrijskem kraju Slovenije, pri postaji in sejmišču, se odda. Potreben kapital 10 do 20.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1385.

Vrt

se da v najem vrtnarju ali drugemu — v Mariboru, Einspielerjeva ulica št. 22.

Kupimo

Beseda samo 50 par

Krhlikovo lubje

kupim. Ponudbe z navedbo količine na Ant. Stergar, Kamnik.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

Vsakovrstno

zlatu kupuje po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Angleški, češki in nemški kamgarni po zelo nizkih cenah v trgovini O. Šlibar, Ljubljana, Stari trg 21.

Gojzerce

na oroke »TEMPO«, Gledališka ul. št. 4 (nasproti opere).

Fotoaparat

velik, nov — naprodaj. Maribor, Ciril Metodova 14, pritliklje, levo.

Naprodaj:

Bik, 18 mesecev star, originalen pincavec, jako lep, ter lepa težka breja krava. — Škerjanec, Radomlje.

Šivalni stroj

skoraj nov, po zelo nizki ceni naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1357.

Purane, kokoši

pitane, ugojene, zaklane, očistene, 5 kg 73 Din — franko naročnik — razpošilja G. Drechsler, Tuzla. Razpošiljam tudi žive.

Obrt

Beseda samo 50 par

Kašo

ješprenj, ajdovo moko vedno svežo oddaja na debelo veletrgovina

A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Sotra najprejrednejša kartoteka Soklič, Maribor.

Čitajte in širite

»Slovenca«!

HUMANIK

nudi

95-
BROKAT

95-
ATLAS

LJUBLJANA, Dunajska cesta 1a.
CELJE Aleksandrova cesta 1.
MARIBOR Gosposka ul. 17.

DRVA

10 vagonov lepih, suhih bukavih cepanib — nudim franko vagon — kladra po 300 Din. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Kurja očesa

Zvečer nam kaj nogi 15—20 minut v vodi, v kateri je raztopljena sol sv. Roka. Kurja očesa postanejo tako mehka, da odstranite lahko sredino, ki Vam povzroča bolečino, celo z roko, toraj brez noža ali britve. — Dobiva se v vsaki tekarni in drogeriji, glavna zaloga za Slovenijo: Drogerije Gregorič, Ljubljana, ali pri glavnem zastopniku Drogerija »Nada« V. Gabrič, Suhotica, telefon 6-37.

Fotoamaterji! Povečave

od Vaših negativov Vam strokovno lepo in poceni napravi fotoodd. Jugoslovanske knjigarne

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da nas je naš predragi brat, stric in svak, gospod

dr. Vladimir Rudež

zdravnik

dne 2. februarja 1932 za vedno zapustil.
Pogreb nepozabnega bo 4. februarja 1932 ob pol 16 iz mrtvašnice splošne bolnišnice v Mariboru na magdalensko pokopališče.
Maribor, dne 3. februarja 1932.

Žalujoci ostali.

Brez posebnega obvestila.

TVRDKA »JUGOSPORT«, r. z. z. o. z. v Ljubljani, naznanja pretužno vest, da nas je za vedno zapustil nadvse zaslužni član nadzorstva, gospod

Alojzij Rasberger

trgovec in posestnik

Njegove zemeljske ostanke bomo spremili k Sv. Križu v četrtek 4. februarja ob pol 4 popoldne iz Strelške ulice (vhod na Stolbo). Sveta maša zadušnica se bo brala v petek, dne 5. februarja ob 8 jutraj v stolni cerkvi sv. Nikolaja. Ohranimo mu časten spomin! Ljubljana, dne 2. februarja 1932.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

»Videl boš, da se nismo motili. Rimljani tudi niso iz železa in potrebujejo oddiha in počitka. Zdaj, ko jim konjeniki prinesejo vest, da nas niso še ugnali, si zlasti ne bodo upali v nov boj. Ker je treba tudi nam, da pridemo k sebi kot gre, da bomo lahko z vso silo pozneje udarili, ne izzivajmo! Vrnimo se v tabor in naše straže naj bodo pripravljene in izvidniki vedno in budno na preži!«

»Prav!« je rekel kralj in vrnili so se v taborišče, kjer so jim potekali dnevi in tedni in vesti, ki so jih prinašali izvidniki, so bile vedno iste: Rimljani mirujejo, samo ob Natisi imajo straže in eksploratorje pošiljajo iz Akvileje.

Nekega meglenega jutra pa so Epulovi izvidniki pritirali v taborišče dva rimska eksploratorja — ogle-duha. Bila sta Veneta in nič vojaškega ni bilo na njima. Ko so ju zasliševali, sta spočetka trdovratno zanikala, da bi bila v rimski službi, a ko sta videla, da ni drugače, sta le priznala in Epulo je izvedel, da je bil v Akvileji kmalu po timavskih dogodkih tudi drugi konzul, ki pa je odšel, ko se je vrnil Manlius od Timava. In je še izvedel, da v Akvileji ne mislijo na nove boje, dokler ne dobijo novih legij, ki jih pa najbrže še ne bo tako hitro.

Veneta sta svojo službo in svojo izpoved, čeprav so bili Istri in Karni zadovoljni z njo, plačala z smrtjo in daleč v ravni ob Natisi sta visela v grozo drugim eksploratorjem...

Prišla je potem jesen s svojim deževjem in na

gore je zapadel sneg. Taborišče v Karusadijskem lesu se je izpraznilo, zakaj Epulo je vedel, da se Rimljani bojijo zime...

VIII.

Medtem, ko je čez Okro zatulila prva burja, da je zaječalo pod njo v karusadijskih lešvih, kot bi se tožeč oglašile v njih duše padlih prijateljev in sovražnikov in iskale trupla, ob katerih so se dolge dni in tedne in tedne gostile ujede in zveri, in so se ob njem silnem živžgu, ko na povelje, valovi sinjega morja buče dvigali in zgrinjali, kot bi se posmehovali človeški nemoči, ki ni upala z ladjo in čolnom iz pristanov, medtem ko je bila dežela Karnov in Istrov kakor da je izumrla in je le dim nad gradišči, ki se je stebrel in kolobaril in se je veter igral z njim, pričal o življenju, medtem ko so legijonarji v Akvileji uživali zimski počitek — je Roma še odmevala od istrskih dogodkov. Vest o nepričakovani Manlijevi zmagi je bila vzbudila veliko veselje, ustavili so nadaljnje nabore in že zaprisežene vojake so odpustili, a vendar vsi se le niso pomirili.

»Io triumph! Dobro je prerokoval še nerojeni otrok — avgur nad avguri bi moral biti, senat bi ga moral nagraditi!«

»In Martovo kopje je dobro zadelo!«

»Ob žrtveniku v oblakih so bili zbrani barbari, ki jih je poslalo na oni svet...«

»Sanguis je krhal sveti kamen in si polomil kljun!...«

»Živel konzul Manlius, živel, živel!«

Tako so bili veseli Manlijevi prijatelji in njihovi klienti, ki so skrbeli, da bi zabrisali med narodom mučni vtis, katerega je bila prva vest o sramotnem begu in porazu.

Ljudska tribuna Aulus Licinius Nerva in Caius Papirius Turdus pa sta ljudsko navdušenje za Manlija pritiskala k tlom, udušiti sta ga hotela, da konzul ne bi končno imel še poguma in bi zahteval, naj se mu dovoli triumf.

Ko se je bil že poleg prvi hrup radi Istrov in je senat sklenil, naj se konzula Aulus Manlius in Marcus Brutus v Akvileji sporazumeta, kateri naj pride v Romo, da bi vodil nove volitve, sta ljudska tribuna ostro in z vso srditostjo napadala v svojih javnih govorih odsotnega Manlija. Ker sta bila oba konzula že v senatu potrjena za prihodnje leto kot prokonzula na svojih dotedanjih mestih, sta ljudska tribuna Nerva in Turdus stavila predlog, da ne sme Manlius delj ko do petnajstega marca ostati poveljniik, da se lahko takoj, ko odstopi kot konzul, pokliče na odgovor.

Ljudsko mnenje se je prevrglo in narod je vzklikal tribunoma, odobrujoč njuna izvajanja. Predlog bi bil navdušeno sprejet, če bi se ne bil oglasil tretji tribun Quintus Aelius, oče obeh poveljnikov tretje legije v Manlijevi vojski. Bil je proti predlogu in z vso zgovornostjo zagovarjal konzula Manlija.

Tribuna pa le nista odnehala.

Ko se je vrnil iz Akvileje konzul Marcus Junius Brutus, da bi vodil volitve, ga tribuna nista mučila samo v senatu z dogodki z Istri, temveč sta ga vlekla tudi pred ljudski zbor.

Na Foru se je nabralo naroda, da je valovilo in šumelo, kakor bi se prelivali morski valovi; vse se je gnetlo in se hotelo preriti čim bliže do rostre, govorniškega odra, na katerega sta se bila povzpela oba tribuna in je moral tudi konzul za njima.

Caius Papirius Turdus je dvignil roko in narod je potihnil in poslušal.